

VILJAM ŠEXPIR SONIETY

«Šexpir. Tvory v šesty tomach. Tom 6»:

Pereklad Dmytra Palamarčuka

VILJAM ŠEKSPIR

SONIETY

1

My pahinci plekajemo kuščiv,
Ščob vidnovyť krasu trojandy nymy.
Chaj kušč staryj i vsochne bez doščiv, —
Vesnoju pahin molodyj cvistyme.

A ty, v svij blysk zakochanyj bez mež.
Marnuješ skarb, pozyčenyj v pryrody,
I z holodu sered dostatku mreš,
Žorstokyj vorože svojeji vrody.

Provisnyku vesnianoji snahy,
Korotkych dniv okraso netryvala,
Tvoja samitniť nyny v lanciuhy
Potik žyttia bezžalno zakuvala.

Nad svitom zmylujsia i dar krasy
Novym vikam nazustrič ponesy.

2

Jak sorok zym, suvori j nevmolymi,
Čolo tvoje poričuť molode,
A vroda junosti bilš ne cvistyme
I vže zivjalym lystom opade, —

Ščo skažeš ty, de molodosti šaty?
Slova: «Ja zberihav nedbalo jich»
Hanebnym buduť vyrokom zvučaty
Todi v ustach, roztratnyku, tvojich.

Čy vidpovid' ne krašča vid tijeji:

«Oce mij syn, na nioho podyvyś,
V nim vypravdanna starosti mojeji
I svidčennia, jakym ja buv kolyś».

Raz po raz dyvliacyś na syna svoho,
Podibnym staneś sam do molodoho.

3

V svičado hliań na svij dozrilyj kvit, —
Čy to ž ne čas tobi naščadka maty?
Sivby unyknuvśy, obduryś svit,
Jakuś žonu pozbavyś blahodati.

Kotra z divčat ne dať pid tvij posiv
Svojoho lona bezkolosu nyvu?
Ta j chto b samozakochanyj chotiv
Zijty v mohylu, zanedbavśy žnyvo?

Ty — materi svičado, i vona
Stričaje tam svoji daleki kvitni.
Tak i do tebe junist čarivna
Zahliane v zmorščok vikna nepryvitni.

Ne kyneś slidu v pamjati ljudskij, —
To sam umry, i zhyne obraz tvij.

4

Ty, liubyj marnotrate, ne vladar
Otoho spadku, ščo marnujeś nynti, —
Pryroda ščedra, ta krasu ne v dar,
A v pozyku lyše daje liudyni.

Čomu ž, skupariu, zlovžyvajeś ty
Ščedrotamy, ščo dani dlia rozdači?
Čomu cinnotam ne dajeś rosty.
Chovajeś skarb, jak toj lychvar ledačyj?

Ty — sam kramar i sam že — pokupeć.
Sam — rozkradač u svoho Ja hospodi.
Ta jak žyttiu nastane vže kineć, —
Ne staneś ty pered sudom, jak zlodij?

Svoju krasu — namarne vžytyj skarb
V mohylu viźmeś ty, lychyj skupar.

5

Vsevladnyj čas zrodyv krasy vzirec,
Ščo doskonalistiu vražaje zir.
Todi nyščytelem staje tvorec
I nyščyť svij nepereveršnyj tvir.

Ce ž same vin pid vitru dykyj rev
Žburliaje lito zlij zymi do nih,
I pada lyst, i styhne sik derev,
I vsiu krasu vkryvaje mertvyj snih.

Koly b ne kvitiv zapachuščyj chmil' —
Tekučyj braneć u tiurmi zi skla, —
Zabuly b my v morozy j zametil'
Krasu vesny, ščo kvitamy cvila.

U tij tiurmi zelenyj hyne lyst,
Ne pachošči — duši i tila vmist.

6

Ne daj zymi nyščivnoju rukoju
Vesny j tvojeji pohubyty šal.
Žahoju spovny bud'-jakyj fiäl,
Pomnož skarby ne litom, a vesnoju.

Ce — ne lychvarstvo, hidne osoromy,
A z vlasnoji krasy naležnyj zysk,
Ce syl ponovlennia i junyj blysk,
Ce desiat' Ja navkolo tebe v domi.

Ty ščastia desiat' by raziv pomnožyv,
Jakby vidbyvsia v desiatioch synach.
Ščo vižme smert'? Chiba nikčemnyj prach,
Bo pohasyť tvoho vohniu ne zmože.

Vrodlyvyj ty, tož ne davaj krasy
Pid vistria nevmolymoji kosy.

7

Pohliań na schid, jak v siajvi blahovisnim
Lyce vohnenne ranok pidijma,
I vsia zemlia tym promeniam navkisnym

Vitannia šle, jasnijučy sama.

Zenitu dijde svitla kolisnycia,
Jak molodist' — najkraščoji pory,
I my za siajvom povertajem lycia,
Rvučys' dušejy j tilom dohory.

Koly ž z horba nebesnoho povoli
Svitylo stomlene ide na spad,
Joho krasu zabuvšy, mymovoli
My do zemli vertajemoš nazad.

Popoludni j tvoju zabuduť vrodu,
I sam pomreš, jak ne ponovyš rodu.

8

Ty — muzyka, čoho ž muzyčni zvuky
Pečať porodžujuť v očach tvojich?
Čom liubyš te, ščo zavdaje lyš muky,
Radiješ prykročam i prahneš jich?

Ti zvuky, združeni v odnim koncerti,
Tvij duch bentežať, nyščať supokij?
V nych dokir lyš samotnosti upertij
I dokir bezpotomnosti tvojij.

Čy čuješ ty, jak struny družnym ladom
Ozvalysia na nižnyj zvuk struny?
Nenače pisniu, posidavšy riadom,
Spivajuť baťko, maty i syny.

I zvuky ti bez sliv proholosyly:
«V tvojim žytti ne maje solo syly».

9

Čy vtrymuje tebe vid šliubu strach,
Ščob ne lylysia sliozy udovyni?
Jakščo ž krasa, ne vtilena v synach,
Razom z toboju šcezne v domovyni,

To bezpotomnoju žonoju svit
Rozpačlyvo rydatyme v žalobi.
Syn — vticha udovyna: muživ cvit
Žyve dlia neji v synovij osobi.

Ne ščezne skarb zmarnovanyj, o ni!
Vin tilky z ruk perejde v inši ruky.
To hyne svitla vroda povesni,
Jak ne nesuť jiji syny i vnuky.

Čy maje dobri do liudej čuttia,
Čhto sam sobi vkoročuje žyttia?

10

Sprostuj čutky, pozbavleni pidstav,
Ščo, liublenyj, nikoho ty ne liubyš
I spadščynu, ščo vid baťkiv distav,
Hanebno tak, tak nerozvažno hubyš.

Žorstokyj vorože, v dobri svojim
Vdaješsia ty do nyščennia j rozboju, —
Ty liuto baťkivskýj rujnuješ dim.
Ščo musyv buť ponovlenyj toboju.

Zminysia sam, todi zminiúš i ja.
Čy treba lipšoho liubovi domu?
Laskavyj buď, jak zovnišniš tvoja,
I stań hospodarem u domi svomu.

Zminyś — taž liubyš ty mene, vidáj, —
I synovi svoji skarby viddaj.

11

Jdučy v uščerb, ty v synovi rosteš,
Ščo navesni plekav kolyś pry sóbi.
Vin tvij vohoń nese v svojij osobi,
Joho snaha staje tvojeju tež.

Ce mudrosti zakon, jakyj stojit
Osnovuju usich osnov nazavše.
Vohoń žyttia bez nioho, vidpalavšy,
Navik by zhas za šisť desiatyliť.

Chaj bez potomno jduť u nebuttia
Bezlyki j nyci paserby pryrody.
Tobi ž vona ne škoduvala vrody,
I musyš ty prodovžyty žyttia.

Vona tebe rižbyla na pečat, —
Pora vže j vidbyvatysia počat.

12

Koly hodynnyka podzvinnia sonni
Zvistujuť dnia pomerkloho vidchid,
Koly bezžalno snih liaha na skroni
I osypajetsia fiälky cvit;

Koly tremtiať bezlysti verbolozy,
De v speku tiň bula dlia čeredy,
A vycvit lita u snopach na vozi
Triase ostiuččiam syvym borody, —

Ja dumaju pro kvity netryvali —
Krasy tvojeji švydkoplynnyj cvit, —
Nevže sudyloš jim v rokiv provalli
Zahynuty, osyrotyvšy svit?

O ni! Ne znyščyť jich kosa osinnia,
Koly vid nych rozsijetsia nasinnia.

13

O, ne miniajsia, buď že sam soboju!
Ne budeš ty soboju, žyvšy sam.
Svoju krasu ty b mih zrobyť tryvkoju,
Koly b viddav jiji svojim synam.

Z lycia zemli todi ne zmože sterty
Tvojoho obrazu žorstokyj čas.
Ty budeš sam soboju i po smerti
U spadkojemcevi svojich okras.

Chto dať palyty batkivsku hospodu?
Ta syn jiji statečnyj bereže ž
V zymovi dni, u speku i nehodu
Suproty buri, šašelia j požež.

Kochanyj mij, ne buď že marnotratom, —
Ty batka mav, to buď i sam že tatom.

14

Po zoriach ja hadaty ne bažaju,
Chaj znana astronomija meni,

Ja ne skažu, či buty urožaju,
Čy holodu, požežam i vijni.

Ja j za chylynu napered ne baču
Ni bur, ani moroziv, ni vidlyh,
Čariam ne vroču uspitchiv, nevdači,
Ščo v znakach neba schovani vid nych.

Ta ja odne proroču bezpomyľno,
Z ocej-zirok tvojich čytaju te:
Kvit pravdy i krasy cvistyme spiľno.
Jak po tobi naščadok tvij zroste.

Koly ž na sviti ne zalyšyš syna,
Zahyne pravda i krasa zahyne.

15

Koly podumaju, ščo myť jedyna
Ležyť miž rozkvitom i snom mohyl,
Ščo svit — vydovyšče, v jakim liudyna
Pidvladna syli nezemnij svityl;

Koly dyvlius, ščo nas, nemov roslynu,
Vyroščujuť i nyščat nebesa,
Ščo junyj šal tryva odnu chylynu,
A tam navik bezslidno pohasa, —

Stryvoženyj nestalisticu takuju,
V rozpuci hynu ja, vidoma rič,
Bo Čas i Rozpad ladiatsia vijnoju
Tvij deň jasnyj peretvoryť na nič.

I ja idu na Čas nesamovytyj,
Ščob nyščene slovamy vidnovyty.

16

Ale čomu, jak čas počav oblohu,
Ne jdeš vijnoju na tyrana sam?
Mij virš slabkyj, vin oporu tryvkoho
Ne vystavyť zapeklym voroham.

Dosiahšy verchovyn krasy i syly,
Lany nezajmani ory i sij:
Krasuni lona radisno b vidkryly,
Ščob junyj obraz povtoryty tvij.

I proroste tvoje najbilš tryvale
Nove žyttia i tila, i duši.
Jakoho vnukam by ne zmaliuvaly
Moji ubohi j nemični virši.

Viddaj sebe — i žytymeš v stolittiach
V maliunku vlasnomu — u ridnych ditiach.

17

Nu, chto ž kolyś poviryť v ci slova,
Chaj ščyro cnoty v nych tvoji vidbyti?
Mij virš, jak napys na mohylnij plýti.
Tvojich cinnot usich ne vidkryva.

Koly b krasu tvoju nepovtorymu
Zumiv ja povnistiu vidbyty vraz, —
Skazaly b liudy: «Breše viršomaz,
Siu vrodu vin spysav iz cheruvyma».

Vzialy b na kpyny zžovkli papirci,
Nemov didka, ščo lasyj na pochvaly.
Ta j kazkoju b nikčemnoju nazvaly
Use, ščo bačym na tvojim lyci.

A chaj tvij syn v daleki dni siahne ti,
Ty žytymeš i v synovi, j v soneti.

18

Rivniať tebe do litnioji pory?
Ty stališyj, čarivnišyj vid neji.
Vesnianyj cvit zirvuť lychi vitry,
I lita myť myhne lyš nad zemleju.

Nebesne oko rozsypa žariń,
A to schovajetsia v časy nehody, —
I na krasu, buva, liahaje tiń
V minlyvosti prymchlyvoji pryrody.

Tvojemu ž litu v osiń ne vvijty,
Rokam krasy tvojeji ne ziterty,
I smerť tebe ne hodna dosiahty, —
V mojich slovach ty ne pidiladnyj smerti.

Až doky dyšuť liudy, bačyť zir —

V mojich slovach ty žytymeš, povir!

19

Levyni pazuri prytupliuj, z pašči
Tyhrynoji, o čase, zuby rvy,
Rujnuj vsi vytvory zemli najkrašči
I fenixa spaly v joho krovi.

Spustošuj svit, i radošči, i hore,
Liudški utichy znyščuj bez žaliu,
Chaj tvij lemiš vsiu zemliu pereore,
Ščo choč roby, — lyš pro odne moliiu:

U zlobi ne karbuj čola jasnoho
Mojemu druhovi svojim rizcem.
Chaj vroda obrazu joho zemnoho
Dlia vsich vikiv zalyšyťsia vzircem.

Prote roby, o čase, vse najhirše, —
Ja zberežu joho v bezsmertnim virši.

20

Z pryrody prymch — oblyččia v tebe žinky,
Vladariu-vladarko žahučych mrij,
Žinočyj sercia visk i tilky včynky,
Na šťastia, zovsim ne vlastyvi jij.

Jasni tvoji nelycemirni viči,
I promiń jichnij zolotyť use.
Vin pohliady polonyť čoloviči,
Serciam žinočym bolešči nese.

Ty na žonu Pryrodoju začat,
Vona ž spjanila, dyvliacyš na tebe,
Ta j dodala ščoś liube dlia divčat,
U čim ne mav ja žodnoji potreby.

Koly vže tak, to podily svij statok:
Meni liubov, žinkam — otoj dodatok.

21

Ni, ja ne jdu tropoju viršorobiv,

Ščo ody tčut' z falšyvoji krasy.
Jij ne škodujuť neba dlia ozdoby
Zdribnili i ochrypli holosy.

Svojich ja ust brechneju ne pohanyv,
Dlia porivniań ne brav tak, jak vony.
Škarbiv zemnych, perlyn vsich okeaniv,
Zirok i kvitiv rannioji vesny.

U virši pravda — nad use dlia mene,
I ja pysav, ščo myla — čarivna,
Choča vid materi lyce natchnenne,
A ne z nebes otrymala vona.

Moju liubov chvalyty ne hodyťsia, —
Vona ne kram, ščo prodajuť v kramnyciach.

22

Ne viriu dzerkalu, ščo vže staryj ja,
Tvojeju ž junistiu ja molodyj.
Ale jak čas tvoje lyce poryje,
Upevniuš ja — kineć pryhodyť mij.

Tvoja krasa — ce šaty moho sercia
Ščo do hrudej pokladene tvojich,
Tvoje ž v mojich, nasnahy povne, bjetsia,
Ščob dovho šče ja molodity mih.

Ja dumaju pro nioho ščohodyny,
Za nioho ja na vse laden, zatiam.
Tak nižna maty za žyttia dytyny
Hotova vlasnym zaplatyť žyttiam,

U našych serć teper žyttia jedyne:
Moje pomre — tvoje takož zahyne.

23

Nemov aktor, ščo, zbyvšysia iz roli,
Zatnuvś na slovi, z ostrachu movčyť.
Čy jak šaleneć, na korotku myť,
Upavšy v liuť, nimije mymovoli, —

Otak i ja zabuv pro cilyj svit,
Movču, v liubovnomu blaženstvi mliju.
Moho čuttia važkyj solodkyj hnit

Zakryv usta i ponevolyv mriju.

Chaj pohliad mij ide zamisť posliv
Bezmovnym visnykom palkoho sercia, —
Vin — lycar kraščyj na liubovnim herci,
Aniž polky hučnych i pyšnych sliv.

Učys čytaty pysane bez movy,
Očyma sluchať visnyka liubovi.

24

Mij zir-myteć vidbyv tvoje lyce
Na moho sercia polotni nezvyčnim.
I na zobražennia udale ce
Pryjšovs ja ramoju na viky vični.

Ščob svij portret pobačyty v meni,
Križ maliara dyvysia na tvorinnia, —
Vono v robitni vysyť na stini.
De, jak vikno, tvij zir puska prominna.

Tam naši oči združeno trudom:
Moji tvoryly cej šedevr novitnij,
Tvoji ž, u hrudiach budučy viknom,
Vpuskaly ščedro sonce do robitni.

Metavś myteć i maliuvav, ščo mih,
Lyše do sercia ne znajšov dorih.

25

Nechaj komuś vid ščedroji planety —
Vysoki tytuly, hučna chvala.
Takyh dariv ne distajuť poety, —
Meni zoria liubov tvoju dala.

Cvite, mov soniašnyk, v krasi velykij
Uliubleneć mohutnioho caria.
Ta kuca laska carškoho dvora —
Ščez favoryt nevdiáčnoho vladyky.

Vijškovyj vožd', po tysiačnij zvytiazii
Lyš raz odyn rozbytyj u boju,
V nelasku padaje, žyve v znevazi,
I vladu, j česť utratyvšy svoju.

Meni ž vid zir najbiľša česť prypala:
Tvoja liubov, velyka i tryvala.

26

O vladariu čuttiv mojich sviatych,
Jak svidčennia i šcyrosti, j liubovi
Do tebe jduť posly moji pyśmovi
V odeži sliv budennyh i prostych.

Ščob hidno odiahty poslanciv tych,
Okras ne mih ja vidnajty u slovi,
Tož ne škoduj ubohomu poslovi
Svojich dumok — uboriv zolotych.

Koly ž zoria, ščo kreslyť nam dorohu,
Meni vdilyvšy blysku dorohoho,
Liubov moju odiahne do ladu,

Todi vže sam ja vlasnymy rukamy
Jiji, u serci chovanu rokamy,
Do nih tvojich naviky pokladu.

27

Stomyvšyś praceju, čekaju noči,
Ščob liubyj son u ližku vidnajty,
Ta myśľ moja zasnuť todi ne choče;
Vsiu nič do tebe zvodiačy mosty,

Vona ide šliachamy piligryma
Križ bil i sum, križ temriavu nočej.
I, ne zmykajučy j na myť očej,
Ja baču piťmu, ščo j slipomu zryma.

V nij, ščastia ja šukajučy svoje,
Očyma sercia v temnoti znachodžu
Čarivnu tiň, na samocvit pochožu, —
Vid neji nič prekrasniša staje.

Tak sercem vično rvuś ja za toboju,
Vnoči i vdeň ne znajučy spokoju.

28

Jak dostupytysia meni spokoju,
Koly važka utoma ne myne?
Turboty dnia i po nočách zi mnoju —
I nič i deň pryhničujúť mene.

Vony, čuži vzajemno, tysnuť ruky
I, pomyryvšyś, proty mene jduť:
V roboti deň ne dav meni j dychnuť,
A nič vbyva trutyznojju rozluky.

Iz lestoščiv brechav ja bez kincia,
Ščo deň na tebe čaramy pochožyj,
A temnu nič u piťmi zlovorozij
Do myloho porivniuvav lycia.

Ta deň ščodnia pohlybliuje rozpuku,
A nič ščonič prynosyť biľšu muku.

29

Znevaženyj i doleju, j liud'my,
Plačem tryvožu nebesa daremne,
Stanovyšče vidrečenocho temne
Klianučy, obmyvajusia sliźmy,

Nadijamy bahatšym prahnu buť,
Minityś doleju hotovyj z tymy.
Chto družiamy otočenyj palkymy,
Komu liahla v mystectvi krašča puť.

Todi, zhadavšy raptom ja pro tebe,
Kartaju sam sebe za slabisť tu.
Vid chmuroji zemli u vysotu
Ja himn, jak žajvoron, nesu do neba.

Ja prominiat' nikoly b ne chotiv
Tvoju liubov na slavu koroliv.

30

Koly na sud bezmovno-tychych dum
Vstajuť dalekych spomyniv tumany, —
Prychodyť znov davno zasnulyj sum,
I serce rve, i jatryť davni rany.

Znov hasnuť oči vid skorbot nimych
Za družiamy, ščo vže davno v mohyli.

Ja marno ždu v pokirnomu bezsylli —
Ne prozvučyť zamovklyj holos jich!

Todi oplaćenyj rachunok horia
Ja z hostrym bolem vidkryvaju znov
I znov plaču za družbu i liubov,
Za vse, vže vidškodovane učora.

Ta lyš tebe pobaču ja na myť, —
I sum zasne, i serce ne ščemyť.

31

U tebe v hrudiach bjuťsia ti sercia,
Jaki vvažav ja vziatymy zemleju,
I ta liubov, ščo ja prostyvsvia z neju,
Rozkvitla v rysach liuboho lycia.

Daleki druzi! Skilky ja v odčaji
Kolyś prolyv pekučych sliz po nych.
Projšly roky, — i znov ja, mov žyvych,
Teper v tobi usich jich zustričaju.

Ty mavzolej, v jakomu znov žyvuť
Pomerli druzi junosti mojeji.
Čuttiv mojih roztračeni trofeji
Vony tobi do krychty viddajuť.

Teper v tobi stričajuś ja iz nymy,
I ja, j vony — vidnyni vsi tvoji my.

32

Jakščo ty dnja diždeš, koly meni
Vidčynyť smerť svoji cholodni dveri,
I vbohi znov prohlianeš ci pisni,
Ščo zberehlyś na zšovklomu paperi, —

Zistav jich z pisneju spivciv novych,
I chaj moji zdaduťsia vže starymy,
Ta jich ty zberežy ne zadlia rymy, —
Moja ž liubov zalyšylaś u nych.

Todi mene všanuj choča b slovamy:
— Jakby mij druh zrostaty j dosi mih,
To vin, zmahajučyś, poety, z vamy,
Šče b kraščyj dar poklav meni do nih.

Ta vin pomer, i šanuvat ja mušu
Za formu vas, joho ž — za nižnu dušu.

33

Ja často spohliadav, jak soncia schid
Holubyť pohliadom hirški veršyny,
A tam prominna pje rosu dolyny
I zalyša na vodach svitlyj slid.

Ta tilky chmar obrydlyvych navala
Obliaže soncia čarivnoho vyd,
Spliamovane, veś kydajučy svit,
Vono na zachid vidplyva pomalu.

Tak sonce i moje u čas jasnyj
Mene zihriło laskoju svojeju,
Ta raptom — chmara, i pohas pid neju
Tvoho čuttia prominčyk zolotyj.

Nebesne sonce chmaryťsia v zeniti,
Čomu ž zemni ne možuť zachmarnity?

34

Ty proviščala deń meni pohožyj,
I ja pustyvsia bez plašča u puť.
Znenačka chmary z obriju plyvuť,
I llietšia došč, na vodospad pochožyj.

Choč promiń tvij, probyvšyś iz-za chmar,
I osušyv mene, j zihriv po buri,
Ta zalyšyvsia na duši tiahar
Na dovhi dni, bezradisno-pochmuri.

Nechaj ty kaješsia j tremtiať usta,
Ta spočuttiam ne vypravyty lycha,
Bo hore kryvdnyka — mala poticha
Tomu, chto skryvdžennia nese chresta.

O sliozy ci — tvoho čuttia perlyny! —
Vony zmyvajuť vsi tvoji provyny.

35

Včynvšy hrich, ne pobyvajsia tak:
Na sonci j misiaci takož je pliamy,
Je na trojandi šyp, a to j chrobak.
Piščynka — v džereli. Ta j chto miž namy

Ne zna hricha? Oś zaraz poven mich
Ja vsiakych pliam zibrav z zemli i neba,
Hanebnyj tvij vypravdujučy hrich,
Hricha čy ž ja pryjniav ne čerez tebe?

Vynuvačem javyvšysia na sud,
Zastupnykom ja raptom vystupaju.
Nenavysť i liubov moja — tvij blud
Vypravdujuť iz mužnistiu odčaju, —

Ščob ne pryjšloś, hrabižnyku, tobi
V kajdany vpasty, uliahty hańbi.

36

Isnuje dvoje nas — ja vyznaju, —
Chaj my odnymy zvjazani čuttiamy.
Na česť nepohańbovanu tvoju
Ne upaduť mojich porokiv pliamy.

V kochanni našim — ščastia navzajém,
Ta rizni prykročči, jaki tak často,
Čuttiv ne škodiačy, my vyznajem, —
Zmahajuť našu zustrič obikrasty.

Na bačnosti ja majuś, ščob tobi
Na liudjach ne poslať, buva, pryvitu,
Bo mih by tym viddať tebe hańbi
V očach zlomovnoho pustoho svitu.

Tak, ja liubliu tebe, j liubov moja
Nese v sobi jasne tvoje imja.

37

Jak baťkovi, ščo starosti dijšov,
Daje snahu ditej potužnyj rist,
Tak i mene zbahačuje liubov,
Krasa tvoja, stanovyšče i chyst.

Tvij rozum, slava, česť, šliachetnyj rid, —

Vse vraz čy ščoś odne z cinnot otych
I na meni lyšaje dobryj slid:
Pryščepleno ž moju liubov do nych.

Ne znať meni znevahy i nuždy,
Koly taki skarby u tebe je, —
Tvojeji slavy častočka zavždy
Zvelyčuje dribne žyttia moje.

V tobi — meža mojich stremlin i mrij,
I suť tvoja — uveš dostatok mij.

38

Jakych šče tem prymchlyvij muzi treba,
Koly ty v virš taku vdychaješ suť,
Ščo kraščoji javyť ne zmože nebo
I papirciam slova ne viddaduť.

I v tim tvoja, a ne moja zasluha,
Jakby slova u viršach zacvily,
Bo lyš duša nima i nedoluha
Kradi tvojjij ne vyslovyť chvaly.

Buď muzoju desiatoju poetu,
Vid rešty muz harnišoju stokrat, —
I obraz tvij povik ne kane v Letu,
Ty v cych slovach ne znatymeš utrat.

I slavu nam dilyty po zasluži:
Meni — za trud, a za natchnennia — muzi.

39

Jak možu ja chvalyť tvoji česnoty,
Koly udvoch — odna istota my?
Ja tym chvalyv by sam sebe suproty
Zvyčajiv dobrych, vyznanych liudmy.

Tož budmo narizno, j liubov, nam danu,
Teper dvoma imenniamy zovim,
Ščob ja, viddilenyj, naležnu šanu
Skladaty mih cinnotam lyš tvojim.

Ty zavždy bolisna, rozluko liuta,
Zate, dozvillia majučy zapas,
Liubovni mriji vmijuť obmanuty

Tverezu dumku i povil'nyj čas.

I ja, tvoja vidtorhnuta častyna,
Chvaliu tebe, moja liubov jedyna.

40

Use, mij liubuj, vse moje vižmy,
Ta ne pobilšajut' čuttia tvoji.
Vona z mojeju radistiu j slížmy
Bula tvoja, jak ty j ne mav jiji.

Jiji ž liubov — rozstavlene sylce —
Špryjniav ty jak liubov moju tryvku.
Ta ja bojuš — samoomana ce,
Ce svidčennia prymchlyvoho smaku.

Choč obikrav, kochanyj, starcia ty,
Ta ja prostyv tobi kradižku tu.
Liubovnu kryvdu važče nam znesty,
Niž vorožneč vidvertych hirkotu.

Ty, v komu zlo ne vydajetsia zlym,
Bud' katom lipš, ne vorohom mojim.

41

Na voli čynyš ty za bludom blud.
Koly nad sercem ja tvojim ne vlasten.
Rokam i vrodi lyčyť ce. Mij sud
Na karb tobi spokus ne mih poklasty.

Laskavyj ty — tomu j atak nemalo,
Vrodlyvyj ty — tomu v oblozi j sam.
I, pravnik Jevy, ty javyv zuchvalo
Zvytiažnu mić spokuslyvym žinkam.

Ta mih by ty mojeji česti rady
Znajty krasi i molodoščam vtrym,
Ščob zapalom nezborkanym otym
Podvijnoji ne dopustyty zrady:

Jiji — ščo vrodoju pryčaruvav,
Svojeji tež — bo druha zanedbav.

42

Bida — ne te, ščo volodiješ neju,
Choč ja jiji kochaju ščyro, znaj,
Vona staje vladarkoju tvojeju, —
I ce bida, bo našij družbi kraj.

Ja sam vaš hlum vypravduju z odčajem:
Ty v nij mene liubyty zachotiv,
Vona takož tvoju liubov stričaje
Jak znak palkych do mene počuttiv.

Jak mylu vtraču — to jiji znajdeš ty,
Tebe ž utraču — myla skorysta;
Oboje strineteš — ja vse do rešty
Za raz utraču j ponesu chresta.

Stryvaj. Ta ty ž — moho jestva osnova.
Ja — liublenyj! O radoste raptova!

43

Zapliuščeni najkrašče bačať oči,
Ne znavšy vtich na dennomu puti.
Tebe vvi sni mij zir striča ochoče,
Jasnišaju toboju v temnoti.

Nechaj by tiń tvoja, ščo v temni tini
Vlyvaje svitlo, siala v dni jasni,
Koly nočamy v zolotim prominni
Vona očam tak siaje uvi sni.

Jakych by vtich moji zaznaly oči,
Za dnia žyvocho vhlidivšy toj lyk,
Ščo mertvoji meni vvyžavsia noči
Križ temni šyby zimknutycho povik?

Bez tebe deń na nič pochmuru schožyj,
A vvijdeš v son — i nič jak deń pohožyj.

44

Koly b to ploť na mysl' bulo možlyvo
Meni zminyť choč na korotkyj čas,
Ja b vidstań podolav nespravedlyvu.
Ščo bezkonečnistiu liahla miž nas.

Chaj dolia zanesla b, nemov pylynu,
Mene v najbiľš viddaleni svity,
Ja b, peretnuvšy okean, prylynuv
Do misć v jakych perebuvaješ ty.

Ta ja ne mysl' i viľno tak ne lynu
V toj svit, ščo zachovav tvoju krasu, —
Koriuś ja syli prostoru j času,
Bo stvorenyj, jak vsi, z vody i hlyny.

Voda — nevtišnych sliz mojich potik;
Zemlia — ja do zemli pryris navik.

45

Prote dvi inši vsesvitu osnovy —
Povitria i vohoń — ne znajuť mež:
Dychannia mysl' ne zabješ v zakovy,
Vohniu bažannia v puta ne viźmeš.

Koly do tebe lynuť ci stychiji,
Moho kochannia viddani posly, —
Voda j zemlia, ščo v ploť moju vrosly,
Rujnujuť vščent usi moji nadiji.

Najvažčoji todi ja poven muky,
Až doky vernuťsia poslanci znov
I vistku prynesuť, ščo druh zdorov,
Ščo zhaduje mene u dni rozluky.

Ščaslyvyj ja. Ta uryvaju smich.
Šliu znov posliv i ždu v tryvozi jich.

46

Mij zir i serce mruť na poli boju, —
Za tebe zhubna jde miž nych vijna.
Bo skarb, ne diliačy pomiž sobuju.
Posisty prahne kožna storona.

Ja čuju sercia stuk: «Vona v meni,
Kudy ne pronykajuť oči nyci».
Metnuvsia zir: «Nasluchalyś brechni!
Navik vona vvijšla v moji zynyci».

Ščob tij vijni poklasty kraj nazavše,
Parlamentery dum zijšlyś za stil

I myru mudroho dijšly, poklavšy:
Koštovnyj skarb rozpajuvat navpil.

Očam — ščo vchopyť zorove spryjmannia,
A serciu vže — serdečnyj pal kochannia.

47

Mij zir iz sercem pidpysav papir
Na podannia vzajemodopomohy,
Koly bez tebe holoduje zir
Abo straždaje serce vid znemohy.

Jak zir lasúje obrazom tvojim,
To pryhoščá j sojuznyka obidom.
Ščob liubi mriji rozdilyť z susidom,
I serce zve sojuznyka v svij dim.

Prytulok tvij — moja ujava j hrudy:
Nema tebe — i vse-taky ty v nych,
Adže z dumok ty ne vtečeš nikudy, —
Dumky v meni, jak ty v dumkach mojich.

A dumy spliať — ty v sny ideš uroči,
Ščob čaruvat moji i serce, j oči.

48

Staranno ja, hotujučyś v dorohu,
Majno svoje chovaju pid zamky,
Ščob hiś nezvanyj do nabutku moho
Požadlyvoji ne prostiah ruky.

A ty — džerélo muky i vidrady,
Najbilša cinnoste moho žyttia,
Pered jakoju j zoloto — smittia,
Tebe chto-bud', pobačyvpiy, ukrade.

Kudy ž meni schovať tebe? Chiba ščo
V jedynyj schovok — do mojich hrudej,
Ščob ne navažyvsia z lychych liudej
Pryvlasnyty mij skarb jakyjś ledaščo.

Ta skarbu cioho ne schovať nide, —
Joho i v serci zlodij vidnajde.

49

V toj čas lychyj (nechaj vin nas myne),
Koly usi moji vidkryješ vady,
I zysk, i vtraty zvažyvšy, mene
Pozbavyš ty ostannioji vidrady,

V toj čas lychyj, koly, idučy mymo,
Ty zbajduža kyvneš na mij pryvit,
Jak ne meni, a vže komuš cvistyme
Tvojeji vrody molodoji cvit,

V toj čas lychyj svoji zmicniu ja syly
Vyznanniam vad i vlasnoji vyny,
Ščob gruntom zrad tvojich vony služyly
I proty mene svidčyly vony.

Pokynuty mene ty maješ pravo, —
Čuttiam tvojim ja ne znajdu pidstavy.

50

Jak važko jichaty vpered meni.
Taž verstvy ci, lukavi lychodiji,
Mene ščoraz viddaliujuť vid mriji,
Vid radosti, ščo skrylaš v tumani.

Vže kiń davno stomyvś, bo na koni —
Vantaž rozluky, tuhy, beznadiji.
Vin stycha jde, nenače rozumije:
Ščo dalša puť — bezradisniši dni.

Kiń tilky rže na vsi moji sponuky,
I šarpajuť mene ti dyki zvuky, —
Stať ostrohiv tak na konia ne dije.

O, skiľky jichaty išče stoliť?..
Ty deś pozadu vže, moja nadzie,
A biľ tupyj poperedu stojit.

51

Vpered rvučyś dorohamy prostymy,
Konia povilnist' vypravdat' ja rad,
Ale teper, vertajučyś nazad,
Kažu jomu: — Linyvstvo neprostyme!

Do tebe vychor chaj mene nestyme,
Nenače z hir nestrymnyj vodospad,
Udary budu sypaty, jak hrad,
Lyše b stychiju pidihnaty nymy.

Rvučyś do tebe u zvorotnu puť,
Zlydennu škapu myttiu obženuť
Krylati prahnennia — liubovi dity.

Vony vypravdujuť nuždennu tliń:
«Vid ščastia jichaty — potriben kiń,
Do ščastia — našymy krylmy letity».

52

Ja — mov bahač, ščo može v koźnu myť
Svoji skarby zachovani vidkryty,
Ta ohliadať ne často jich spišyť,
Ščob tym blaženstva vistría ne tupyty.

Velykych sviat na rik pryhodyť raz
Dlia nas pora i radisna, j vročysta,
I my v razkach koštovnoho namysta
Ne duže často bačymoalmaz.

Nechaj skryvaje dorohu perlynu
Vid mene dniv bezžaľna pelena,
Ta skilky radoščiv, jak na chvylynu
Meni mij skarb vidkryje vraz vona!

Tebe pobačyvšy, vid ščastia mliju,
Nema tebe — ja berežu nadiju.

53

Z jakych stychij postav ty, čudodijnyj.
Ščo ne podibnyj do usich stvoriń?
Odyn ty kydaješ miljony tinej,
Koly u koźnoho odna lyš tiń.

Portret Adonisiv — nedijšlyj plid,
Nevdala vídbytko tvoho oblyččia.
V lycli Jelenynim tvij nižnyj vyd,
Ščo šaty ellinśki na myť pozyčyv.

Vesna-krasna j osinni dni hostynni

Tvoju najlipše vidbyvajuť suť.
Jak perši vrodu nam javyly nylni,
To druhi skarb tvojich ščedrot nesuť.

U vsich rečach ty, ščo dlia nas čarivni,
Ta v stalosti tobi nemaje rivni.

54

V opravi pravdy j čystoty jasnoji
Dlia nas krasa pryvabniša stokrat.
Tak my šče biľše liubymo vesnoju
Krasu trojand za jichnij aromat.

Červyvi kvity, jak trojandy, nižni,
Vony i kvitnuť u sadach odnych,
Te same lystia j koliučky na nych.
Ti ž peliustky roževi j bilosnižni.

Ta žyty jim, ne znajučy vesny,
I nepryvitany m na pni pomerty.
Nu j ščo trojandam smert' Adže vony
Žyvuť u pachoščach i pislia smerti.

Otak i z tebe, cvite junakiv,
Esenciju v vikach lyšyv mij spiv.

55

Nadhrobkiv carškych marmurovi plyty
Perežyve potužnyj mij riadok,
I obraz tvij, nemov iz midi lytyj,
U vičnist' perejde. Choč vojen krok

Zrujnuje vse — i statuji, i trony.
Kameniaramy tesanyj hranit,
Ale tvojeji iz piseň korony
V tysiačolittiach ne zabude svit.

Ty smerti j zabuttia myneš dorohu
I, vidšukavšy puť v liudški sercia
Vpered itymeš iz vikamy v nohu,
Až doky dijde svit svoho kincia.

I v deň suda ty žytymeš u slovi,
V pisniach mojich, ščo spovneni liubovi.

56

Prosnyś, liubove! Čy tvoje žalo
Ne doškuľníše, aniž holod liutyj?
Nechaj najkrašče snidannia bulo,
Ta bez večeri vaško nam zasnuty.

Tak i liubov holodnyj pohliad svij
Siohodni pohamuje do nestiamy,
A vzavtra znovu neobchidno jij
Vtišatysia kochanymy vustamy.

Ščob ne zaznaty zbajdužinnia ran
V ščodennoho pobačennia chylyny,
Nechaj do zustričej veduť stežyny
Čerez strašnyj rozluky okean.

Nechaj zyma rozluk nese kajdany,
Po nij vesna laskaviša nastane.

57

Tvij viľnyj rab, laden ja deń pry dni
Tobi jedynij sluhuvaty virno,
Najmenšu prymchu vykonať pokirno
V hodny rabstva, dorohi meni.

Ja proklynať ne smiju navit' skuky,
Čekajučy na tvij žadanyj zov.
Koly ž sluzi nakažeš vyjty znov, —
Mov dar, vin pryjme hirkotu rozluky.

Revnyva mysl' ne smije pidijty
Do sprav tvojich, zahlianuty v ti spravy,
Ja, rab nymyj, lyš dumať maju pravo:
Ščaslyvi ti, chto zaraz tam, de ty.

Roby, ščo choč. Moje čuttia nezryme
I zradu, j hlum pokirlyvo nestyme.

58

Chaj kryje Boh, ščo dav mene v raby,
Ščob ja posmiv tvoho žadaty zvitu.
Čynyť kontrol' tobi. Ščo choč roby, —

Pokirnyj rab ne maje prava smity.

Ja znovu ždatymu bez narikań,
I ne nablyžuś bez tvoho nakazu, —
Moje terpinnia, zvyčne do straždań,
Znese hańbu, zabuvšy pro obrazu.

De chočeš bud', na vlasnyj rozsud dij:
Svoho ž dozvillia vladarka sama ty,
I vlasnyj zločyn lyš tobi odnij
Dano zasudžuvaty čy proščaty.

Ja ždatymu, choč peklo v tim ždanni:
Tvoji hrichy sudyty ne meni.

59

Jakščo na sviti ne buva novoho,
Lyš plyn povtornyj javyšč i rečej,
To blud jakyj ce rozumu liudského, —
Znov tiaz nesty vže rodženych ditej.

Jakby vernuť ja mih roky uperti
V pjať soteń kil, ščo sonce jich projšlo,
I v drevnich knihach, de j slova zaterti,
Ja vidnajšov jasne tvoje čolo, —

Diznav by ja, ščo v dni daleki znaly
Pro čudo ce — krasny zemnoji cvit,
Vony čy my vpered siahnuly dali,
Čy vično jde šliachom povtoreń svit.

Ja peven, ščo v mynulomu poety
Vslavlialy menš dostojniji predmety.

60

Jak chvyli mčať na uzberežnu riń,
Tak v nebuttia i nyni mčať chvylyny:
Odnú pohlyne vičnosti hlybiń,
Na zminu jij už nastupna lyne.

Vse zrodžene pid blyskom osiajnym
Do soncia pneťsia, zrijučy nezrymo.
A tam vstaje zatemnennia nad nym,
I Čas dary svoji styna bez vtrymu:

Cvit junosti bezžalno obryva
I liuto boroznyť čolo krasy,
I vse žyve liahaje, mov trava,
Na pruh neutomlennoji kosy.

Ta virš mij proty smerti smilo stane
I zachystyť tvoje lyce kochane.

61

Čy ce z tvojeji voli obraz tvij
Javliajetsia pryvaroju ščonoči.
Rozpliuščuje moji drimotni oči,
Vidhonyť son i nyščyť supokij?

Čy ce do mene šleš ty svoho ducha, —
Sluhu j raba revnyvych pidozriń, —
Ščob pry meni vin, jak nezryma tiń.
Mojich učynkiv nahliadav i sluchav?

O ni! Ne dosyť liubyš ty, ščob tym
Sebe j vnoči tryvožyť bez potreby.
Ce, bilia mene stavšy vartovym,
Moja liubov piklujetsia pro tebe,

Ščob ty bula ščaslyva uvi sni —
Komuš blyžka, dlia mene — v dalyni.

62

Hrich sebeliubstva — hrich mojich očeť,
Duši i tila neprostymyj hrich.
I likuvannia marne tut: ačeť
Hricha ne vyrvaty z hrudeť mojich.

Otož i maliuvav mij zir mene
Vrodlyvcem pyšnym z holovy do nih.
I serce virylo moje durne,
Ščo vrodaju usich ja peremih

A v dzerkali (lukavyj farysej!) —
Podoba zmorščena — moja čy ni?
O hrišne oko! Jak že chvoryj sej
Vse bačene šelmuje v majačni.

Tebe povsiudno v serci ja nesu,
Tož oko j viddaje tvoju krasu.

63

Nastane čas, koly moju liubov,
Tak, jak mene, zihnuť dodolu roky,
I v žylach juna ocholone krov,
I liažuť zmoršky na čolo hlyboki;

Tvij ranok stupyť na ničnyj porih,
I merknuty počnuť vesniani šaty,
I vsi skarby, ščo ranok jich berih,
Ne buduť bilše zolotom blyščaty.

Pro čas otoj fortectia v mene je,
De slova mid', pevniša vid harmaty,
Zdola krasu, jak ne žyttia tvoje,
Vid času zhubnoho ochoroniaty.

Tvoja fortectia — čorni ci riadky,
I vroda v nych perežyve viky.

64

Dyvliuś, jak nyščivná potuha lit
Krasu vikiv zmitaje i korony.
Odvični veži, marmur i hranit, —
Niščo ne zna vid smerti ochorony.

Ščodnia nenatlyj okean v zlobi
Prybojem zemliu požyra bahatu,
I suša, z morem stavšy na dvobij,
Vyrivniuje zdobutkamy utratu.

Dyvliuś — odni deržavy pidnialyś,
A ti uže dijšly svoho rozvalu.
I strašno dumaty, ščo smerť kolyś
Liubov moju zrujnuje netryvalu.

Ci mysli čorni pryrekly mene
Na sum za tym, ščo skoro promajne.

65

Mid' i hranit, zemlia i okeany
Ne vystojať pid natyskom času.

Tož jak tvoju oboronyť krasu,
Tenditna kvitko, vytvore vesnianyj?

Proty oblohy vojovnyčych dniv
Čy može vstojaty dychannia lita,
Koly v pokori nykne mić hranitu,
Nikčemna pered paščeju vikiv?

O skorbna dumo, marennia bezsyle!
Dlia svižosti zemnoji krasoty
Čhto može schovyšče tryvke znajty,
Ščob vid času spasty oblyččia myle?

Ta nad storiččiamy krasa tvoja
Z moho čornyla, može, zasija.

Stomyvšysia, vže smerti ja blahaju,
Bo skriž nikčemniť v rozkoši sama,
I v zlydniach česť dochodyť do odčaju,
I čystij virnosti šliachiv nema,

I sylu nemič zabyva v kajdany,
I česť divoča vtoptana u brud,
I počesti ne tym, čhto hidnyj šany,
I doskonalosti — hanebnyj sud,

I zlu — dobro postavlene v služnyci,
I vladoju ujarmeni mytci,
I istynu vvažajuť za durnyci,
I hyne chyst v nedouma v ruci.

Stomyvšys tym, spokoju prahnu ja,
Ta vmerty ne daje liubov tvoja.

Nu, i čomu žyveš ty u hrichach,
Bezčestia prykryvajučy soboju?
Ščob zlo hostrylo sivitovi na strach
Prychovanu tvojim imenniam zbroju?

Ščob faľ vjalyla mak tvoho lycia
I mertva tiň siahla žyvoho sijava?
Naviščo vrodi faľš, adže ž ocia
Žyvij trojandi pozolota zajva?

Čomu žyveš ty v dni, koly do dna
Pryroda vybrala krasu krynyciu?
Teper starčyha zničena vona,
Lyše z tvojeji žebraje skarbnyci.

To j bereže tebe, ščob v dni hańby
Nam pokazat' mynulych lit skarby.

Tvoje lyce — svičado davnich lit.
Koly krasa upevneno i zrymo
Rosla, bujala, jak vesnianyj cvit,
Ne smivšy udavatysia do hrymu,

Koly šče ne zavedeno bulo —
Zrizať pokijnyč zolote volossia,
Jake b, čuže ozdobyvšy čolo,
Žylo udruhe j zanovo vylosia.

Ty voskrešaješ nam sviaščenni dni,
Javyvšy skromniš' i pryrodnyj rozum,
Ta barv ne kradeš u čužij vesni
Svojim kvitkam, ščo boriuťsia z morozom.

Teper za mapu pravyš ty pryrodi, —
Ščob pokazat' krasu pomerlu modi.

Tvoja častyna, vydyma dlia oka,
Ne zalyšaje žodnych pobažañ;
I virna družba j vorožda žorstoka
Tvojij krasi sklada naležnu dań.

Nazovni skarb, to j zovnišni pochvaly.
Ta z tych že ust my čuly inšu rič,
Koly pered sudom ľudským stavala
Častyna druha, schovana od vič.

Ščob dušu znať tvoju — cinnot veršynu, —
Čikavyj liud obstav tebe kruhom.
Do sprav i včynkiv pryklada aršyna
I duch trojand pohanyť burjanom.

Toj zapach vyhliadu tvoho ne vartyj,

Bo jduť v tvij sad usi — nema tam varty.

70

Nechaj hańbliat', — ne maješ v tim provyny, —
Postijno v pari vroda j pohovir.
Tak voron čornyj v čystim nebi lyne,
Ta neba ne brudnyť krylom, povir.

Obmovy ti — zasvidčennia česnoty
Tvojeji čystoji duši. Otak
Do kvitky nižnoji plazuje potaj
Podibnyj lychodijstvamy chrobak.

Chaj v ščyt česnot tvojich rozbyto strily
I junych dniv spokusa vidijšla,
Ta pravda j čystota tvoja zustrily
Ne vsi ataky pidstupu i zla.

A blysku ne siahly b tvoho ci pliamy, —
Ty volodila b usima serciamy.

71

Jak ja pomru, ty dovho ne tužy, —
Zamovkne dzvin, i ty zabud' pro mene,
Koly na chrobakiv ce svitlo denne
I nycyj svit zminiaju na čužyj.

Čytajučy oci slova kochannia,
Ruky ne zhaduj, ščo pysala jich.
Ščob ja tobi ne zavdavav straždannia,
Pochorony mene v dumkach svojich.

Koly ocej mojich zimknuťsia viky,
Ty ne povtorij bilš moje imja.
Razom iz podychom mojim naviky
Nechaj pohasne i liubov tvoja.

Ja choču, ščob pislia vidchodu moho
Ty ne zaznala osudu liudského.

72

Ščob svit tebe prymusyty ne zmih

Rozpovídať, za ščo mene liubyla,
Zabud' liubov svoju, koly mohyla
Schova navik mene za svij porih.

Bo ty sered prystanyšča poroku
Zasluh tak malo znajdeš u meni,
Ščo, mymochiť udavšyś do brechni,
Skladeš cinu nebižčyku vysoku.

Ščob ty usta ne oskvernyla myli,
Koly nepravdu vymovliať vony,
Viddaj navik imja moje mohyli,
Pozbavyvšy podvijnoji vyny:

Ščo za žyttia ja ne unyk zloslivja,
A jak pomer, tebe do lži pryzviv ja.

73

Toj misiać roku bačyś ty v meni,
Koly bagrianyj lyst tremtyť na vitt
Pid vitrom zlym, jakyj pryjšov po liti
Na chory, de zamovknuly pisni.

V meni ty bačyś večory bezdonni,
Koly nad svitom zapadaje mla,
I čorna nič, ščo chmuro zaliahla,
Nenače smerť, prostiahuje doloni.

V meni ty bačyś ti slabki vohni,
Ščo junist' paliať v popeli, bezsyly.
I te, ščo perš dalo žyttia meni,
V moju peretvorylosia mohylu.

Ty bačyś ce. I dužče liubyś ty
Toho, chto musyť skoro vidijty.

74

Jak zlyj konvoj — neduha i roky —
Navik mene sprovadyť do ostrohu,
Tobi zalyšaťsia moji riadky —
Vohoń jasnyj, častyna sercia moho.

I buduť dokazom — cej slid ruky
Ta žovtyj klapoť arkuša staroho,
Ščo tilky prach stočyly chrobaky,

Ne dotorknuvšýs do vohniu sviatoho.

Žyttia odenky v zemliu vidijduť, —
Jich lahko b mih nožem svojim zdobuť
Hrabižnyk liutyj v zakutku hluchomu, —

Tobi ž odnij zalyšyťsia v vikach
Ne čerepok svityľnyka, ne prach,
A plomiń sercia, ščo zhorilo v niomu.

75

Mojich dumok žahu vtoliaješ ty.
Jak zemliu — chmara lyvnymy doščamy,
Nijak ne možu spokoju znajty,
Nemov toj sknara z liubymy skarbamy.

To tišusia, to schopliujuš vvi sni,
Naliakanyj vydinniamy strašnymy,
To pchnu červinci v schovyšča tisni,
To laden miž liudej briažčaty nymy.

Tak ja j žyvu: to v pekli, to v rajy, —
Po zustriči nastane znov rozluka,
I znov u dušu stomlenu moju
Uvijde bil, spustošennia i muka.

I tak ščodnia — do rozpaču j znemohy:
To ja — bahač, to ja — zlydar ubohyj.

76

V pisniach ja ne vdajuš do novyzny.
Jasnoho blysku zovsim ne znajty v nych,
Buly veš čas dalekymy vony
Vid form chymernych i spolučen dyvnnych.

Pro ubrannia ne dbajučy nove,
Vychodiat mysli v odiazi staromu,
I kažne slovo u riadku mojomu
Vže avtora na jmennia nazove.

Liubov i ty — vsiakčasna v nych osnova,
Tomu-to j zavždy odiž v nych stara:
Moji čuttia v objimach moho slova
Podibnymy vychodiat z-pid pera.

Ščodnia staroho soncia sijvo nove,
Taka j liubov moja, vse v tomu ž slovi.

77

Zhasannia vrody dzerkalo pokaže,
Hodynnyk — čas, jakyj marnuješ ty.
A mysl' tvoja, ščo na paperi liaže,
Tvij slid kolyś pomože vidnajty.

Vidbyta zmorška v dzerkali pravdyvim
Do dum nevtišnych sponukaje nas,
Vidmirenyj hodynnykom zradlyvym
Letyť u vičnist' nevblahannyj čas.

Vse te, ščo može pamjať rozhubyty,
Cym bilym arkušam viddaj na schov.
Nechaj žyvut' tvojoho mozku dity,
Krasu duši vidnovliujučy znov.

Ščo bilš čytatymeni riadky zabuti,
To bilše zmožeš mudroščiv zbahnuty.

78

Tak často muzoju tebe ja zvav,
Imjam tvojim zvelyčujučy slovo,
Ščo vsi tvorci sonetiv i oktav
Tvoho imja zaprahnuly raptovo.

Tvij zir do spivu sponuka j nimych.
Do zletu v nebo — hlupotu bezkrylu,
Tvoja krasa v slova vdychaje sylu
I graciju podvojuje u nych.

Pyšajuś ja svojim služinniam slovu,
Bo ne namarne dokladav zusyľ:
Čužym riadkam ty vypravliaješ styl',
Zate mojim ty pravyś za osnovu.

Poeziji ty čyste džerelo,
Ščo syl meni, nevihlasu, dalo.

79

Jak pyv odyň ja z tvoho džerela,
Moje natchnennia doblestiu zrostalo.
Ta chvora muza inšoho znajšla, —
I virš živjav, i graciji ne stalo.

Ja vyznaju — jasne čolo tvoje
Pera taky dostojnišoho varte.
Nechaj tam ščo pisniar tobi daje,
Ta vse z dobra tvoho nakrav pisniar te:

Česnotu proslavliaje, slovo ce
Tychcem ukravšy iz tvojeji vdači.
Koly ž hrabuje i tvoje lyce, —
Chvalu krasi sklada spivec ledačyj.

Za ci slova j podiakuvaty hrich —
Ce ž borh zabraty v boržnykiv svojich.

80

Jakyj poet v svojim pisennim hromi
Krasu tvoju proslavyv na viky!
Kudy ž meni, ubohomu siromi,
Pysať za nym nesmilyvi riadky?

Ale tvij blysk — ce okean bez mež:
Tam hordyj korabeľ ide nevpyňno,
To j čoven mij, horichova lušpyna,
Zuchvalo v daleč vyplyvaje tež.

Tvoja liubov — joho micni vitryla,
Tomu j milka dlia nioho cia hlybiň.
Mčyť korabeľ, i veletenška tiň
Navik mene z mojim čovnom pokryla.

Nechaj sudyloš nam pity na dno, —
Liubov i smerť dlia mene vse odno.

81

Čy ja raniš tebe zemli viddam,
Čy ty mene — tudy, de tliň neščadna,
Ta v cych riadkach ty smerti nepidvľadna,
Todi jak ja distanuš chrobakam.

V pisniach mojich ty vično budeš žyty.
Choč zhynuť po meni j slidy mali:

Mij paj — objimyj chmuroji zemli,
Tvij — mavzolej, povik-vikiv odkrytyj.

Tvij monument — mojoho slova mid',
Čytať joho šče ne začatyj bude
I dali peredať iz rodu v rid,
Choč vymruť vsi žyvi siohodni liudy,

Ty vično žytymeš v mojich pisniach,
De dychannia žyve ľudské — v ustach.

82

Iz muzoju mojeju ty ne v šliubi,
To j bs'zstoronnio dyvyšsia na trud,
Ščo, prysviatyvšy vrodi tvoji ljubij,
Poet daje tobi joho na sud.

Vzircem, jak mudrosti, tak i krasy,
Stojiš ty nad usi moji pochvaly
I prahneš ty, ščob u novi časy
Tvoju krasu povniše ospivaly.

Nechaj spivajuť, zvivšyś na koturny,
Ta rytoryčnistiu faľšyvych sliv
Nezdatni modnyky literaturni
Mij ščyryj, družnij zahlušyty spiv.

Blidych farbujuť za novym zvyčajem,
A v tebe farb i vlasnych vystačaje.

83

Ja na tvojim lyci ne bačyv hrymu,
Tomu ne znaje faľšu mij sonet.
Krasy tvojeji ne zatysne v rymu
Riadkiv najkraščych ni odyn poet.

Tož chaj sama nam neosiažna vroda
Zvedeťsia v velyči na poven zrist,
Zapevnyvšy: slova — ubohyj vmist
Dlia čar, ščo nam javyla jich pryroda.

Nimotstvo hanyš ty? Zate chvaly
Ta slavy hoden ja v nauku inšym,
Jaki bezžalno nedoluhym viršem
Krasu žyvцем do jamy potiahly.

V odnomu oci maješ biľš ty vrody,
Niž dvoch tvojich spivciv chvalebni ody.

§4

Chto hoden krašči vyslovyt pochvaly
Za prosto skazane, ščo ty je ty?
V jakij skarbnyci vrodu zachovaly,
Ščo vladna vartistiu tebe siahty?

Nuždennyj spiv, jakomu brakne sliv
Zvelyčyty krasny zemnoji velyč.
Ta bude slaven toj iz holosiv,
Jakyj tebe toboju nazove lyš.

Chto tilky skopijuje tvir pryrody.
Ščo na tvojim napysanyj lyci,
Toj zažyve i slavy, j nahorody,
Jakoji šče ne vidaly mytci.

A holosy faľšyvoji chvaly
Kradi i česti — hirši vid chuly.

§5

Tvoju ospivujuť poety vrodu,
Moja ž uboha muza movčazna.
Hučnych spivciv — tobi najkrašči ody,
Vinky pochval, jakych nihto ne zna.

A ja bez sliv plekaju tychu mriju,
Včuvajučy chvalu tobi šcodeń.
Ja lyš diačkom-nevihlasom umiju
Huknuť «amiń» v kinci čužych piseń.

Koly tebe uslavliujuť sonetom,
Kažu: «Ce — sušča pravda! Dijsno tak!»
V tu myť ja mih by kraščym buť poetom,
Ta ne znachodžu sliv todi nijak.

Šanuj mytcia, ščo v pisni ožyva,
Mene ž — za dumku, ščo ne jde v slova.

§6

Čy to strofa joho, duši vitryla,
Napnuti syloju pryvab tvojich,
Hluchu trunu mojim dumkam vidkryla,
V mojemu serci pochovavšy jich?

Čy duch joho, siahnuvšy tajemnýč —
Volchviv pomerlych syly nezemnoji, —
Mene schylytysia prymusyv nýč,
Zmahajučýs v majsternosti zi mnoju?

O ni! Ne vin, ne viščyj duch volchviv,
Jomu do pomoči bohamy danyj,
Nichto, kochana, v sviti b ne zumiv
Mij holos vilnyj zakuvať v kajdany.

V joho ž riadok — ty vstupyš mymochiť:
Mij virš, jak misto vyperle, stojit.

87

Proščaj, moja korotkočasna mrije, —
Ni, ne pro mene zoloti skarby:
Žebrak, ščo nosyť latani torby,
Pro zoloto i maryty ne smije.

Ne majučy na te zasluh i prav,
Tebe v darunok ja pryjniav vid neba,
I mučyvsia, nenače ščoś ukrav,
I znav, ščo kradene vernuty treba.

Ty pomylkovo skarb dala meni,
Ciny jomu velykoi ne znavšy.
Pryjšly pečalni j nemynuči dni
Z čužym dobrom rozstatysia nazavše.

Ja buv carem, posivšy pyšnyj tron,
Ta znyklo vse, koly skinčyvsia son.

88

Koly, svoji vypravdujučy zrady,
Naruzi viddasy mene j hańbi,
Ja sam dopomahatymu tobi,
Sebe hańbytymu ja bez poščady.

Najkrašče znajučy vsi vlasni vady,

V nych laden ja vidkrytysia jurbi,
Tvojeji pravoty i česti rady
Najbilšu kryvdu spryčynyť sobi.

Ta v žertvi cij zdobutok mij bahatyj
Pokryje lahko vsi mizerni vtraty,
Moje bezčestia, kryvdy i žali,

Bo znatymu — ne marno sluhuvav ja:
Tavro lukavstva, zrazy i bezslavja
Ne zapalalo na tvojim čoli.

Skažy, ščo vadu u meni znajšla ty,
Toho i zrada vynykla tvoja.
Nazvy mene kalikoju, — i ja
Veš vik pryliudno budu škutyľhaty.

Tak! Ty ne zmožeš pryvynyť meni
Vsioho, ščo sam skazať na sebe možu:
Lžemovciv sud, nyzotnu lžu vorožu —
Ja vse pryjmu. J ne vykažu, o ni,

Ja tajnoščiv znajomosti blyžkoji
Ni slovom, ani pohliadom nimym,
Ni navit skrytym pomyslom, ščob tym
Tobi, kochana, škody ne nakojiv.

Ja sam sebe toptatymu v bahni,
Bo neliub tvij — nenavysten meni.

Jakščo ne liubyš, kyń mene siohodni,
Koly zreklyš i liudy, i hospod'.
Viddaj na muky v peklovi bezodni,
Lyš jak ostannia vtrata ne prychoď.

Ne zavdavaj išče meni straždannia,
Jak dušu znov posiade supokij,
Nechaj ne jde po noči hrozovij
Cholodne, chmure j doščove svitannia.

Pokyń mene, lyš ne v ostanniu myť,
Koly zihnusia vid dribnych utrat ja.
Pokyń teper, ščob mih ja perežyť

Udar ocej, strašnišy vid rozpjattia.

Todi tiahar usich dribnišych vtrat
Pokažešsia mizernišym stokrat.

91

Chto chvalyšsia svojim šliachetnym rodom,
Chto syloju, dostatkom, chto umom,
Chto šatamy — chaj šyti vsupir modam, —
Chto psom, chto sokolom, chto skakunom,

I kožnomu v odnij z otych marnot —
Veršyna mrij i vtichy nezemnoji.
Ta ne zrivniaješsia nihto zi mnoju,
Bo vraz ja dosiahnuv usich vysot.

Tvoja ž liubov — nad rodoví herby,
Nad korolivški nynši hornostaji,
Koštovniša za vsi zemni skarby,
Prekrasniša za sokolyni zhraji.

Ta hore: skarb mij u tvojich rukach, —
Jak vidbereš joho — i šťastiu krach.

92

Nu j kyń mene — najhirše učyny, —
Ja vse-taky ne znatymu rozstannia,
Bo vik siahne mij lyš dalečyny,
V jakij zupynyšsia tvoje kochannia.

Tož ne bojuš najbiššoho iz lych,
Koly v najmenšomu — moja mohyla.
Vid prymch tvojich, tvojich učynkiv zlych
Mene laskava dolia zachystyla.

Nestalistiu mene ty ne zvedeš,
Bo ja žyvu lyš do tvojeji zrady.
Liubov i smert' — meni odne i te ž,
I tam, i tam je džerelo vidrady.

Ta radoščiv bez smutku ne znajty, —
Čy ž peven ja, ščo virna zaraz ty?

93

Vvažatymu, ščo virna j dosi ty,
Choča liubov uže ne plomenije.
Chaj pohliad tut, — duša tvoja i mriji
Daleko tak, ščo jich ne dosiahty.

Buvajuť pohliady — serdec svičada,
De b žodna dumka skrytyś ne zmohla.
Ale v tvojich — odna lyše prynada,
Ni krapelky prezyrstva abo zla.

Bo v nych — uhodno tak, napevne, Bohu —
Nechaj brechneju zhańbleni usta, —
Cvite liubov postijno, j čystota,
Nenače tiń, ide z toboju v nohu.

Tvoja krasa u dni nedobri ci —
Mov jabluko u Jevynij ruci.

94

Chto b mih čynyty, a ne čynyť zla
I vtrym znachodyť včynkovi lychomu,
Chto inšych zrušyť, sam že, mov skala.
Stojiť sered spokusy neruchomo, —

Tomu u spadok — neba blahodať
I vsia zemlia z koštovnymy daramy.
Vin tam volodarem spromihsia stať.
De inši staly tilky najmytamy.

Lileji vlitku — liubi peliustky,
Chaj pryjde čas, zivjane ta lileja.
Ta jak u nij osiadať chrobaky,
Todi j burjan mylišyj nam vid neji.

Tak i krasy solodkoji vzireć
Zvede žyttia poročne naniveć.

95

Ty — siajvo čyste i v hrichach svojich,
Jaki tebe, mov tlia trojandu, vkryly,
U nižni peliustky povytyj hrich,
Takym zdajetsia beznevynno mylym.

Zli jazyky hańbľiať tvij kožen krok,
Na te pidstavy majučy, ja peven,
Ale česnotoju staje porok,
Lyše tvojoho imeni siahne vin.

Ščo za žytlo distav pidstupnyj blud,
Tvoju krasu obravšy za kolysku.
V takij pyšnoti ne pomitnyj brud
Mojim očam, pryžmurenym vid blysku.

Cym perevaham, serce, je meža,
Vžyvanniam častym tupľiať i noža.

Na karb tobi kladuť — chto juń, chto vdaču,
Chto kaže — ce okrasa, a ne hrich.
I ja porokiv u tobi ne baču, —
Ozdobyla tvoja prynada jich.

Nikčemne skelce v persni korolevy
Staje veršynoju usich okras.
Tak i porok — prynadlyvyj dlia nas
V tvojj opravi čystij, kryštalevij.

O, skilky b vovk peredušyv oveć,
Prykynuvšys jahnyceju v košari!
I ty, javyvšy molodoščiv čary,
Zvedeš ne menš dovirlyvych serdec.

Ne koj toho: tvojeji česti pliamy
Moja liubov rozpodilia miž namy.

Rozluky čas — zymoju buv meni,
Choć rik siahav lyše svoho poludnia.
Jakyj tuman, jaki pochmuri dni,
Jake spustošennia i cholod hrudnia!

Skinčyloš lito, i za nym uslid
Stupaje osiń v zolotij koroni,
Nesučy važko v blahodatnim loni
Svoji dary — zemli dozriľy plid.

Ta vsi dary i vsi plody na sviti —
Mov syroty bez materi v simji.

Nema tebe — i movknuť solovji
V kuščach trojand, v zelenim verchovitti.

A tam, de j čuť synyčky vbohyj svysh,
Zymy zliakavšysia, tripoče lyst.

My rozijšlyś, koly budyly vesnu
Dzvinkoho kvitnia surmy holosni,
I lyk Saturna križ hlybiń nebesnu
Vsmichavś nazustrič molodij vesni.

Ta solovji i pachopdi konvalij,
Prynady vsi voskresloji zemli
Ne vabyly mene. Jak uvi mli,
Tiahnuvsia čas v bajdužosti tryvalij.

Bo i trojand bagrianysti vohni,
I najnižniša bilyna lileji —
Lycia jasnoho myloji mojeji
Nijak ne možuť zaminyť meni.

Bez tebe čary pyšnoji pryrody —
Nenače tilky tiń tvojeji vrody.

Ja dokoriav fiälci u maju:
«Zlodijko čarivna, fiälko rannia,
U pachoščach tvojich i bez vahannia
Ja dychannia kochanoji vznaju».

Tvoje volossia— v bruńci majoranu,
A nižni ruky — v bilyni lilej.
Trojanda cia vid soromu bagriana,
A ta poblidnula. Za zločyn cej,

Za ce pryvlasnennia krasy tvojeji
Žde na rozkradačiv sumnyj kineć:
V samomu rozkviti chrobak pobje jich,
Čuže dobro vin stočyť univeć.

Vesnoju kvitiv bačyv ja nemalo,
I kožne zillia v tebe ščoś ukralo.

100

Lukava muzo, de pisni tvoji —
Zemnij krasi zaslužení pochvaly?
Čy plomiń tvij nezdarni šachraji
Dlia od svojich nikčemnych zachovaly?

Pryjdy, i slovo daj, i daj snahy,
Ščob u poryvi tvorčoji nestiamy,
Uvivšy v sliv hranitni berehy,
Stychiju vrody vslavyty pisniamy.

Prosnyś, ledača, v liube hliań lyce,
Jak zmoršku choč malu znajdeš na niomu,
Ščo čas poklav, skaraj joho za ce,
Suddeju stań napasnyku lychomu.

Vidbyvšy nastup hriznoho času,
Netlinnym slovom vidtvory krasu.

101

Čomu ty, muzo, ledarko nedbala.
Krasi i pravdi hynuty daješ?
Taž ty navik proslavylasia b tež,
Koly b moju kochanu ospivala.

Čy, može, ty na hlum vidpovisy,
Ščo pravdi čystij zajvi vsi pochvaly,
Ščo pryozdoblennia — ne dlia krasy,
Ščo farby vrodu b tilky zipsuvaly?

Ta cym ne vypravdaješ nimoty, —
Lyš ty povynna ospivaty vrodu
I dlia vikiv pryjdešnich zberehty,
Ščob siajala vona usim na podyv.

Nechaj taka, jak je, v daleki dni
Vona siahne čerez tvoji pisni.

102

Zrosta liubov moja, vsiakčas nova, —
Liubliu nižniše, movčky, do nestiamy.
Torhuje toj dribnymy počuttiamy,
Čhto serce vsim na pokaz vidkryva.

V vesnianu poru našoji liubovi
Tebe proslavyly moji pisni, —
Tak solovej spiva na česť vesny,
Ta vlitku movkne spiv joho v dibrovi.

Ne hasnuť čary vesnianoho sadu,
Jak stychne holos nižnoho spivcia.
Koly toj spiv lunaje bez kincia,
Nabrydne vin, utratyvšy prynadu.

Tomu na pevnjy čas umovk i ja,
Ščob pisnia ne obrydnula moja.

103

Ubohych muz ubohyj marnotrat;
Ne maju farby, hidnoji siužetu:
Bez vsich prykras nuždennoho sonetu
Lyce tvoje prekrasniše stokrat.

Ne dorikaj, ščo ne pyšu ni slova, —
Pohliań u dzerkalo, j pobačyš ty,
Ščo vsi slova moji — lyše polova,
V jakij krasy tvojeji ne znajty.

Tož čy ne hrich prekrasne prykrašaty,
Ce ž sonce kutaty v zaponu chmar.
Obkraduť lyš pryrody ščedryj dar
Mojich riadkiv zanadto vbohi šaty.

Ni! Ne vmistyť meni v slova vse te,
Ščo dzerkalo viddasť tobi proste.

104

Rokam krasy tvojeji ne zdolaty,
Takoju ž ty bula, jak strilyś my.
Vid toho času try lychi zymy
Lisiv čarivni pozryvaly šaty.

Spalyly tryči v zolotim vohni
Try oseni vbrannia vesny zelene.
Prote zdaješsia i teper dlia mene
Takoju ž ty, jak i v daleki dni.

Jak strilka, ščo nezrymo jde na veži,

Karbujučy hodyny v tmi nočej.
Tak nepomitno dlia mojich očej
Tvoja krása lyšaje davni meži.

Duch uvjadannia ne strašnyj teper, —
Koly ty narodylaś — vin pomer.

105

Ne idolopoklonstvo cia liubov.
Objekt mojich zachopleń — ne ikona.
Choč jij odnij, pro neji znov i znov
Mij tychyj virš, — moja žaha bezdonna.

Liubov moja — virniša deń u deń,
I v pravdi, v stalosti jiji prykmeta,
Tomu vona, odna vona lyšeń
U kažnomu riadku moho soneta.

Krása, dobro i češť — v riadkach mojich,
Krása, dobro i češť — piseń osnova.
Na vsi lady vidminiujučy jich,
Vlučnišoho ja ne znachodyv slova.

V tobi dobro, krása i češť zижšlyś,
Jaki žyly rozjednano kolyś.

106

Koly v litopysach pomerklych dniv
Stričaju opysy oblyč vrodlyvych
I sluchaju krasi natchnennyj spiv
Na češť žinok i lycariv poštyvych,

Palki slova pro osijannu vrodu,
Vročystyj himn ustam, očam, brovam, —
Upevniujuś, ščo v toj pisennyj chram
Ty uvijšla, jak u svoju hospodu.

Provydženniam byly tobi pochvaly
Spivciv, ščo mrijaly pro tvij prychid.
Tebe provydiačy, vony jak slid
Krasy u davnyu ne ospivaly.

A my, komu javylaś nyni ty,
Znimivšy, sliv ne možemo znajty.

107

I strach mij vlasnyj, i zemli proroky,
Ščo sniať majbutnim, skrytym uvi mli.
Nepravdu vyrekly, skazavyiy, doky
Mojij liubovi žyty na zemli.

I smertnyj misiać, viščuny zuchvali,
Svoje zatemnennia vže perežyv,
Nadija znov zvelaś na pjedestali,
I myr nese cvitinnia dlia olyv.

V mojich riadkach po smerti my voskresnem,
I smerť ne rozjednaje nas. Vona
Z kosoju jde na dyki plemena,
I jim straśna, nimym i bezslovesnym.

Tvij pamjatnyk z mojich natchnennyh sliv
Perežyve hrobnyci koroliv.

108

Use vže ja pro tebe rozpoviv,
Na ščo mij duch spromihsia j slovo ščyre.
Ščo vidnajdu, jakych dokynu sliv
Do obrazu tvoho, jasnyj kumyre?

Nema ničoho vže. Ta znov i znov
Ja vid kincia vertajuś do prologu
I slovom drevnim, jak molytvu Bohu,
Ščodnia tobi spivaju pro liubov.

I ti slova v novij liubovi j dosi
Zvučať tak samo na novyj motyv.
Liubov ne bačyť syvyny v volossi,
Naviky vziavšy starist v najmyty.

Prychodyś ty, liubove, hostiu liubyj,
Jak vyhliad naš tvoju viščuje zhubu.

109

O, ne kažy, ščo ja u faľś zapav,
Ščo mij vohoń na viddali vže hasne.
Taž ja sebe z soboju rozjednav,

Tobi v zaklad viddavšy serce vlasne.

Ty — mij prytulok, radisnyj zavždy.
Vidchodyv ja. Ne zminenyj rokamy,
Vertavsia znov, prynosiačy vody,
Jaka ščoraz moji zmyvala pliamy.

Jakby vmiščav ja vsi hrichy zemni,
To navit' i todi lyše odna ty
Svojim nablyženniam, povir meni,
Zmohla b moji poroky podolaty.

V niščo cej svit bez tebe stavliu ja,
Moja trojando, radoste moja.

110

O lele, pravda. Veštavsia ja blaznem
I nycosti pohanyv počuttia,
Toptav, nyzotno torhuvav ne raz nym
Bez žodnoho žaliu i kajattia.

Ne bačyv pravdy ja, lyš nezuharne
Jiji zobražennia kryve — na smich.
Ta ne pišov mij skaz otoj namarne:
Ja dosvidom dijšov — ty krašča vsich.

Teper po vsiomu vže. Zmykaju kolo.
I dosvidiv novych ne prahnu ja.
Lyš ty odna. I siajevo navkolo,
Mežo stremlin, sviata žaho moja.

Tož chaj siahne moja liubov bezdonna
Do neba čystoho — do tvoho lona.

111

Jij dorikaj, mojij zločynnij doli,
Bohyni, vynnij u mojich hrichach, —
Ce žebrav ja z jiji lychoji voli
Na liudnych stovpyščach i na šliachach.

Mij trud tavrom lih na moju istotu,
Jak znak hańby na čolo bajstriuka.
Ja remeslom poznačenyj dostotu,
Jak čorna sažotrusova ruka.

Dopomožy meni pozbutyś brudu,
Hirkotoju zcilytyś vid chorob.
Hirke hirkym vvažaty ja ne budu,
Jake vže pokarannia ne bulo b.

Tvojeji lasky serce prahne, cebto —
Jedynych likiv za joho receptom.

112

Tvoja liubov styra z moho čola
Tavro, ščo brechni vypekly žorstoki.
Nu j ščo meni i osud, i chvala,
Zlomovnosti ta naklepiv potoky?

Lyš tilky ty — mij svit i trybunal,
Ščo vlasten sud čynyty nadi mnoju.
I ne siahne lukavyj svit hańboju
Mojich čuttiv, zakutyh u metal.

Na dno pekelne naklep ja sprovadyv
Tych nycych holosiv, ščo skriž huly,
Ja stav hluchyj, jak do syčannia hadiv,
Do pidlych lestoščiv i do chuly.

Ponad use — tvoja liubov nezminna,
A cilyj svit — pustelia bezhominna.

113

Rozstavpiysia, vvijšov ja v sebe okom,
A te, jakym trymajutsia dorih,
Povoli slipne, vražene porokom.
Choč zrymych zmin nihto b ne sposterih.

Ani ptašok, ani travy zobražėn
Mojij duši ne viddaje vono,
Tomu j duša ne maje pevnycyh vražėn
Vid tych rečej, ščo znala jich davno.

Vrodlyvci pyšni čy hydki potvory,
Prekrasni horlyci čy voronnia,
Čy deń, čy pič, verchivja hir, čy more, —
Do tebe vsich duša moja rivnia.

Ce, vraženyj krasy tvojeji dyvom,
Mij virnyj zir teper stav nepravdyvym.

114

Čy ce tebe pryjniavšy, mov koronu,
Pju lestošči — trutyznu koroliv?
Čy zir mij jde trymaje oboronu,
Čy vid tvoho vidiomstva ošaliv —

Tvojich alchimij pochopyv nauku
I tvoryť angeliv z hrymučych zmij
Ta vsiakij nečysti, ščo jde pid ruku,
Maliuje obraz nepovtornyj tvij?

Ni, peršyj zdohad: lestošči u zori.
I jich spyva mij duch — koroľ slipyj.
A zir, znaveć smakiv, daje napij,
Jakoho prahne povelyteľ chvoryj.

Hrich zmenšyťsia, jak tam trutyzna je,
Zir hotuvav — za te ž vin peršyj pje.

115

Zbrechav mij virš, kolyś tobi skazavšy:
«Mojij ljubovi nikudy rosty».
Ja dumav — rist jiji spynyvś nazavše,
Najbilšoji siahnuvšy vysoty.

Čas nyščyť češť, vbyva krasu kochanu,
Nesučy nam miljony peremin,
I čysti duši vin vede v omanu,
I koroliv vede na plachu vin.

Ja viryv lyš u šťastia netryvale,
Upevnyvšyś v nestalosti buttia.
Ta jak ja smiv kazať kolyś zuchvalo:
«Ne može buť syľnišoho čuttia?»

Moja ljubov podibna do dytiaty,
Tož jak ja mih žyttia jiji utiaty?

116

Ne budu ja čynyty pereškody
Jednanniu dvoch serdec. To ne ljubov,

Ščo rozcvita zaležno vid nahody
I na viddalenni zhasaje znov.

Liubov — nad buri zvedenyj majak,
Ščo korabliam šle promeni nadiji,
Ce — zirka providna, jaku moriak
Blahoslovliaje v navisnij stychiji.

Liubov — ne blazeń u rukach času,
Ščo tne serpom svojim trojandy sviži —
I ščik, i ust nezajmanu krasu.
Toj serp liubovi spravžnioji ne riže.

Jak ce brechnia — ja viršiv ne pysav,
I šče nichto na sviti ne kochav.

117

Sudy mene, ščo buv skupyj u vsiomu,
Tvojim ščedrotam zahubvšy lik,
Ščo zanedbav stežky do tvoho domu,
Z jakym dušeju zvjazanyj navik.

Ščo na liubov tobi naležnym pravom
Z čužymy ja dilytysia posmiv,
Svojim vitrylam dozvoliav lukavym
Nesty mene do inšych berehiv,

Byčuj mene, kliany moju svavoliu,
Mojich učynkiv neproščennyj hrich,
Karaj mene sudom očeј svojich,
Lyše prezyrstvom ne pryčyniuj boliu!

Sudy mene, zločynnoho, stokrat,
Tvoja liubov — mij dobryj advokat.

118

My vdajemoś do hostroji prypravy,
Ščob hirkotoju rozpalyty smak,
Aby zbudyť nudotu, pjemo travy
I vid neduh likujemosia tak.

Tvojich rozkóšiv ja liubovnych poven,
Zadumav tež zažyty hirkoty;
Sobi vyhídnych prahnučy umovyn,
Otak, bez vydymych pryčyn, zliahty.

Vid vyhadok liubovnych i lukavych —
Vid likuvań toho, čoho nema,
Chvorobam ja ulig, ščo unykav jich.
I liky pju uže ne žartoma.

Ta zrozumiv ja: v likach tych trutyzna
Boliaščomu, ščo vrodu tvoju vyznav.

119

Jakym pytvom z otrujnych sliz syreny —
Pekelnym varyvom — upyvsia ja:
To blysk nadij, to rozpaču zmija,
To znykla ty, to znovu bilia mene!

Jakyj včynyv ja neproščennyj hrich,
Ščo vsi tortury zmušenyj terpity!
Jakyj vohoń torknuvś očej mojich
I sporožnyv zapaleni orbity?

Blahoslovenne zlo, koly vid zla
Staje myliše nam use prekrasne,
I ta liubov, ščo znyščena bula,
Rozcvivšy znov, nikoly ne pohasne.

Škoda meni na hore narikaty, —
Vid nioho bilše zysku, niź utraty.

120

Tvojim znuščanniam tišu nyti dušu.
Vpiznavšy sam otu hirku pečal,
Za vlasnyj blud blahať ja plachy mušu,
Jak maju serce, a ne kutu stal.

Koly j tebe hrichamy tak urazyv,
Jak ty mene, — o serce, rozkolyś!
Čy ja, tyran, zabuv pro ti obrazny,
Ščo jich vid tebe zaznavav kolyś?

Nechaj ta nič, pečalna i najdovša,
Moji straždannia nahada meni,
Ščob, kajattia balzam ja vidnajšovšy,
Zcilyv tebe, jak ty mene v ti dni.

I ja, i ty — včynyly blud po razu:

Teper vzajemnu vybačmo obrazu.

121

Lipš buty zlym, niž vyhliadať na zloho,
Vpokoryvšyś obmovam navisnym.
O sud ocej čužych! Jak nam iz nym
Pohodytyś nelehko, jij že bohu!

Čy b mih faľšyvyj zir cinyty v skarb
Mij sercia žar? Zdolav joho b donesty
Špyhunśkyj nabrid, ščo klade na karb
Meni vse te, za ščo ja hoden česti?

Ja — otakyj, jak bač. Hańbyť mene —
Ce miriaty na svij aršyn pigmejam.
Ta ja ž vysokyj jak na nych. Bigme jim
Ce ne z ruky. A chto mene zihne?

Na hrišnyka — to vsi, i navit dity,
V smoli pekeľnij musyly b sydity.

122

Čy b mih darunok tvij na nezabud'
Meni liubovnu pamjať zaminuty?
Z lycia zemli kolyś roky zitruf'
Hučnych mytciv polotna znamenyti.

Ta v moho sercia pamjati žyvij
Tvij obraz žytyme, ne znavšy tlinu,
Až doky serce, doky mozok mij
I doky sam bezslidno ja ne zhynu.

Tvojich čuttiv ne peredať papir
I spohadu ne zbereže pro tebe, —
Tož tilky serciu ty mojomu vir,
A v znakach pamjatnych nema potreby.

Dlia pamjati ž trymaty opertia —
To vyznaty možlyviť zabuttia.

123

Ne tišsia, čase, ščo mene schylyv;

Novi tvoji i piramidy, j chramy
Ce — davnyna, v jakij nemaje dyv, —
Nove vbrannia z starymy vže latkamy.

Naš vik — malyj. Zdajetsia čerez te
Staryj toj odiah nyni — jak novyj nam.
My virymo, iz našych ruk roste,
Ščo uzialy my v pradidiv u vynajm.

Ne jmu tobi ja viry, ne vraža
Sučasne i mynule, ta j ne dyvo:
Tvoji ž litopysy j archivy — lža,
Jaku ty nam vidnovliuješ chaplyvo.

Ja znevažaju čas i zminy vsi,
Na virnist' prysiahajučy krasi.

124

Bula b moja liubov dytiam nahody
Čy doli bajstriukom, hrichom baťkiv,
To misce b jij prymchlyvyj čas nachodyv
Sered kvitok abo miž budiakiv.

Ne z voli prymch vona zrosta na podyv,
To j ne vpade vid pidlych jazykiv.
Ščo jij vymoha netryvkoji mody?
Ščo jij prychnist' času abo hniv?

Na neji vže pohrozamy ne vplyne
Vynajmuvač korotkoji chvylyny.
Zvelaš vona, nezrušna, jak hora,

Nad speky zli, nad zlyvy i poroši, —
Vy v ciomu svidky, tlumy skomoroši,
Dlia zla žyvi i mertvi dlia dobra.

125

Trymať nad holovoju baldachin,
Ščob zovnišniu javyť tobi šanobu?
Čy klasty pidmurivok vičnych stin,
Ščo j kilka lit ne vystojať na probu?

Lakuza sujetnyj, lovec čyniv,
Vtračaje česť u prahnneni pošany.
Zabuvšy chlib, čoho b vin ne včynyv

Za lasošči, chymerni marcypany?

Ja tilky pro tvoju prychylnisť mrijav,
Duši tvojeji braneć i sluha.
Pryjmy ž mij dar malyj jak ščyryj vyjav
Palkych čuttiv, vladarko doroha.

Heť, zlyj obmovnyku, dribnyj pigmeju,
Ne vlasten ty nad čystoju dušeju.

126

Krylatyj chlopče, ščo v rukach zatys
Mirylo času i raziučyj spys,

V uščerbi ty rosteš. Z tvojeji ž voli
My liubym, vjanemo i mrem povoli.

Ale Pryroda, vladarka rujin,
Haľmuje tvij i zavertaje plyn.

Vona tebe tryma lyše dlia toho,
Ščob Čas hubyť, hlumytysia iz nioho.

Ale tremty — bo dlia zabavy ty,
Vona ne vladna vik tebe nesty;

Nadijde čas — ne spodivajś poščady:
Viddasť tebe svoho spokoju rady.

127

Kolyś čorniavych harnymy ne zvaly,
Choća b vony byly vzircem krasy.
Ohańbleno krasu v novi časy,
Prekrasne vže dochodyť do rozvalu.

A vse brydke, udavšysia do farb,
Miniaje lyk usupereć pryrodi,
I hyne, viddanyj na žertvu modi.
Bezdomnoji krasy velykyj skarb.

Tomu tvoji i oči, i volossia —
Mov čorna nič. U nych vidbyvsia sum.
Vony po vrodi, kynutij na hlum.
Toj kolir čornyj, mov žalobu, nosiat

I lyčyť tak tobi žaloba ta,
Ščo vyznana za vrodu čornota.

128

Dyvliusia, jak, o muzyko moja,
Ladiv tvojich torknuťsia ruky myli,
Dajučy jichnij metaličnij syli
Vysokyj lad. V tu myť tak zazdriu ja

Ukradenomu ščastiu plyhuniv,
Ščo v zachvati tvoji cilujuť ruky.
I, klavišiv ja sluchajučy zvuky,
Oburenyj zuchvalstvom, červoniv.

Z tanciujučymy zhrabnymy ladamy
Ja často pominiatysia b chotiv,
Ščob tiľky mih na misci tyk ladiv
Do ruk tvojich torkatysia ustamy.

Ach, ti zuchvalci kraduť nesprosta —
Lyšy jim paľci, daj meni usta.

129

O chtyvoste, ščo honyš plot u skaz,
Strašna nyščyťelko duši slaboji,
Džerelo lži, i pidstupu, j rozboju.
Tupa, slipa j žorstoka vodnoraz.

Vhamovana — ty zbudnycia vidraz,
Ta nadyš znov i znov pjanyš soboju.
I vže ne znajde liuboho spokoju,
Chto na prymanke popadetsia raz.

Beztiamna ty v žadobi j posidanni.
U vsiomu krajnošči: pry hamuvanni —
Ty solod bolisnyj, blaženna myť,

A tam — rozpuka i tiahar pokuty.
Svit znaje ce. Ne zna, jak obmynuty
Nebesnyj raj, ščo nas do pekla mčyť.

130

Jiji ocej do soncia ne rivnialy,
Koral nižnišy za jiji usta,
Ne bilosnižni plič jiji ovaly,
Mov z drotu čornoho kosa husta.

Trojand bahato zustričav ja vsiudy,
Ta na jiji oblyčči ne stričav,
I dyše tak vona, jak dyšuť liudy, —
A ne konvaliji miž dykych trav.

I holosu jiji rivniať ne treba
Do muzyky, mylišoji meni,
Ne znaju pro chodu bohyń iz neba,
A kroky myloji — cilkom zemni.

I vse ž vona — najkrašča pomiž tymy,
Ščo slaveni pochvalamy pustymy.

131

Ty despotyčna, z sercem kamjanym,
Jak vsi krasuni, pyšni j hordovyti,
Bo znaješ dobre — ty mij skarb, i nym
Ja dorozu ponad use na sviti.

Ta ščo meni obmovy j pohovir!
Ščo ty smuhliava — j sluchaty ne stanu.
Nechaj! Ta serciu ja skažu: ne vir
Čužym očam, zavedenym v omanu.

Ščob vpevnyty sebe i oči ti,
Ščob i svojim očam ne jniaty viry,
Ja laden prysiahnuty na chresti,
Ščo snih temnišy vid tvojeji škiry.

Ta ne smuhliave myloji čolo,
A čorni včynky — lycha džerelo.

132

O liubi oči, žalislyvi svidky
Mojich straždań! Odiahšy čornyj strij,
Vony tvoho zreklysia sercia, zvidky
Obludnyj zločyn rozpočavsia tvij.

Ne krasyť tak čola blidoho schodu
Prominnia soniačne v rankovij mli,

I sribnyj dysk — svitylo nebozvodu —
Ne može tak ozdobyty zemli,

Jak traur cej tvoje lyce kvitčaje...
Koly b tvoje i serce po meni,
Bez žaloščiv pokynutim v odčaji,
Takož vbrannia nosylo žalibni, —

Pokliavsia b ja, ščo vroda zrodu čorna,
A ščo ne čorne, te povik potvorne.

133

Bud' serce prokliate, ščo rozipjalo
Mene i druha na odnim chresti, —
Četvertuvať tobi odnoho malo,
Ty j druha kynula na muky ti.

Vže zavdalo, v polon uziavšy nas,
Potrijnych muk tvoje lukave oko:
Sebe, mene i druha vodnočas
Z mojich hrudej ty vyrvala žorstoko.

Pomyľuj druha, zžalsia choč nad nym.
Potrapyvšy jak braneć do ostrohu,
Ja vlasne serce dam tobi za nioho
I bilia druha stanu vartovym.

Volannia marni! Ja v tiurmi zakutyj,
Tut vse moje zi mnoju musyť buty.

134

Teper dovidne znaju: tak, vin — tvij.
Na propad ja — v zaklad tvojjij svavoli —
Daju sebe, ščob druhyj obraz mij
Meni na vtichu vyrvavsia z nevoli.

Ty ž — zagrebušča, j ne vtekty jomu,
Ta j vin — terpliačyj, prahne tych kajdaniv.
Vin, vexel pidpysavšy, mnoju danyj,
Sam rozdilyv iz boržnykom tiurmu.

Tvoje, lychvarko, serce nevsytyme, —
Ty pravyš borh za prodanu krasu.
I čerez mene druh teper nestyme
Jarmo važke, i ja johu nesu.

Vin dav sebe moho vyzvolu rady,
Splatyv mij borh, meni ž nema poččady.

135

Avžež, volyty voli vsi my vilni, —
To ž Villia maty sercevi ne hrich.
Nechaj že vično bude tilky Vill v nim
Dodačeju do vsich volin tvojich.

Čy ty, čyjich volin bezmežna syla,
Ne vvolyš voli — chaj volaje Vill?
Čy, može, inšym sercia ty vdilyla
I vilno Villia vytysnut vidti?

Bezmežne more do svoho pryvillia
Pryjma j došči v solone lono chvył.
Tož bud' i ty prychylniša do Villia
I vlasnu voliu uvelyč na «Vill».

Ne vidmovliaj meni i sercem smilym
Vinčaj usi svoji volinnia Villem!

136

Jak vydavš ja duši tvojij nemylym,
Zaprysiahny nečulij i slipij,
Ščo zvuš ja Voleju, Volinniam, Villem,
To j maju zalyšytysia pry nij.

Dopovnyvšy tvoho čuttia skarbnyciu,
V čysli volin tvojich chaj bude j Vill.
Ne važyť tam ničoho odyncia,
De množestvo zижšlosia zvidusił.

Chaj bude v veleliudnim tlumi tomu
Vill, mov kukił sered požyvnych ził,
Aby v očach lyšeń i v serci tvomu
Ščoś važyv toj maloprymitnyj Vill.

Liuby lyš voliu — j pered svitom cilym
Mene liubytymeš, bo zvuš ja Villem.

137

Slipa liubov zatmaryla mij zir,
I te, ščo baču, — vže meni nezryme:
Krasa, pozbavlena i falši, j hrymu,
V mojih očach — nedoskonalyj tvir.

Skuvala jakoria liubov obludna
Mojim očam, i serce mymochiť
Prykovane na jakori stojit
V zatoci tij, de je šče j inši sudna.

Jak serce havań hominlyvu tu
Mohlo vvažaty zatyškom vid buri?
Mij zir skryvav i brud, i sujetu.
Prykrašujučy berehy pochhuri.

Ja pravdy vže ne baču dovhi dni,
I dušu obliahla čuma brechni.

138

Koly v pravdyvosti klianešsia ty,
Ja, navit' bačačy nepravdu, viriu,
Aby lyše v očach tvojich ziyty
Za pidlitka, šče skromnoho nadmiru.

Daremno viryť lestoščam pustym,
Adže mij vik usiak prekrasno znaje.
Ta falš beru za pravdu ja, miž tym,
I ščyrosti miž nas oboch nemaje.

Ne skažeš ty, ščo obmanula znov,
Ta i meni svij vik pryznaty sorom.
U pari jduť lukavstvo i liubov, —
My pro lita v kochanni ne hovorym.

Tak ja brešu tobi, a ty meni,
I kažne zadovolene z brechni.

139

Ne sponukaj mene, ščob ja tvoju
Vypravduvav nepravdu i obrazu.
Ubyj mene bezžalisno j vidrazu
Bez chytroščiv, v odkrytomu boju.

Skažy, ščo inšu ty liubov zustrila,

Lyše ocej vid mene ne chovaj.
Chaj tvoho pohliadu ubyvči strily
Mene, bezzbrojnoho, raziať. Nechaj!

Tvojich ocej meni vže syla znana:
Blaženstvo v nych z trutyznoju zlyloš.
I, može, jich vidvodyš ty, kochana,
Ščob nymy vbyty inšoho kohoš.

Ne treba žaloščiv. Chaj liubi oči
Mene ubjuť — ja smerť pryjmu ochoče.

140

Rozumna buď, naskilky ty žorstoka,
Znevahuju ne jatry muk nimych,
Bo tuha vyrvešsia moja hlyboka,
Jak tilky znajdušsia slova dlia nych.

Koly j ne liubyš, ošukaj v kochanni
I laskoju zminy žorstokyj hniv.
Tak chvoryj v likaria u dni ostanni
Nadij blahaje pohliadom bez sliv.

V rozpuku vpavšy, v boževilnim stani
Skazaty možu te, čoho ne slid.
I naklepy, nyžki ta bezpidstavni,
Pidchopyť radisno zlomovnyj svit.

Ščob ne dijty cioho, kryvy dušeju, —
Zdavajsia choč iz vyhliadu mojeju.

141

Mij zir tebe ne liubyť, dalebi,
Usiakoho nabačyvšyš poroku.
Ta serce liubyť i ne viryť oku,
Sto soteń vad ne bačacy v tobi.

Ni holos tvij, ne nadto mylyj vuchu,
Ni dotyk nižnyj, pachošči i smak
Ne vladni zatiahnuť mene nijak
Na učtu zoru, dotorku i sluchu.

Ta navit' vsim pjatiom mojim čuttiam
Ne vyzvoloty sercia iz nevoli, —
Vono, jak rab, tvojj pokirne voli,

Za usmich tvij platytyme žyttiam.

Ta vže choč tym u vyhraši ja budu,
Ščo ty — mij hrich — daješ mene do sudu.

142

Liubov — mij hrich, tvoja ž česnota — hniv.
Hniv na mij hrich, na ti liubovni kvity.
Ta zvaž poroky naši, ščob uzrity
Ščo ja na dokir tvij ne zaslužyv.

A hoden ja dokoriv i obraz, —
To vže ž ne z ust, jaki, zapavšy v nestiam,
Uže spohanyly sebe ne raz
Lamanniam sliv, brechneju i bezčestiam.

Pryrodno ce, — mene i ne vražaje,
Ščo ty kohoš, a ja tebe liubliu.
Sij žal v duši svojij. Z joho vrožajem
Diždeš i ty vid inšoho žaliu.

Otiamś, bezžalisna j nesamovyta,
Bo vlasnym budeš prykladom pobyta.

143

Buvaje inodi, ščob upijmaty
Škidlyvu kurku tam čy to kurča,
Dytynu opuska dodolu maty
I tiľky j dumaje pro vtikača.

Dytia volaje, ščob vernulaś maty,
Vmyvajeťsia nevtišnymy sliźmy.
Dychnuty ž mami ne daje pernate,
Pid samym nosom tripaje kryľmy.

Tak mčyš i ty za mrijeju v pohoni,
Nadijučyš vpijmať jiji kolyś.
Ja ž prostiahaju, mov dytia, doloni:
— Ne pokydaj, kochana, povernyś!

Chaj volia vvolyťsia tvoja, — volaju, —
Lyś ne davaj zahynuty z odčaju.

144

Pryjšly meni na hore i na strach
Liubovi dvi v suputnyky ščodenni.
Junak blakytnookyj — dobryj genij,
I žinka — demon z morokom v očach.

Ščob čystu dušu v peklo zamanyty,
Zbyvaje demon angela na hrich
I choče syloju očeј svojich
Sluhu nebes dyjavalom zrobyty.

Ta ja ne vpevnenyj, čy angel mij
Zberih nezajmanist', čy vže propaščyj,
Vin druh meni, tož zavždy vin pry nij,
Za krok odyn vid peklovoji pašči.

I ja żyvu, j čekaju kožnu myť,
Ščo pravednyk do pekla poletyť.

145

«Nenavydžu» — ubyvče slovo
Iz ust zirvalosia jiji.
Ja ostovpiv, nemov raptovo
Torknuvs' hrymučoјi zmiji.

Ta, spočuttia najšovšy skoro,
Vona prytrymala jazyk,
Jakyj davno meni navyk
Šeptat' i nižnosti, j dokory.

«Nenavydžu» — ta myli oči
Zminyly raptom zir hnivnyj,
Tak deń pohidnyj ta jasnyj
Zminia hrozovu poru noči.

«Tak, ja nenavydžu... — I vraz
Vona dokinčyla: —...ne vas».

146

Duše, ščo meškaješ v hrichovnij hlyni,
Ty, sujeti viddavšysia v polon,
Škarby hlybynni marno tratyš nyni
Na pozolotu zovnišnich kolon.

Poščo velyki košty viddajem ci
Na rozkiš netryvalocho žytla,
Ščob chrobaky, pyšnoty spadkojemci,
Dobro tvoje stočyly vse dotla?

Duše moja, vykonuj tu robotu,
Ščo pered vnukom vypravdaje nas.
Ne dbajučy pro zverchniu pozolotu,
U vičnosti kupuj bezsmertia čas.

I smert' pomre, a ty v prostij odeži
Pideš v viky, zlamavšy času meži.

147

Moja liubov — propasnycia. Vona
V žadobi prahne lyš toho napoju,
Jakoho vypyvšy kolyś do dna,
Na vse žyttia zostalasia slaboju.

Mij rozum-likar likuvav liubov,
Vona ž vidmovylaś pryjmaty liky.
A vin rozhnivavsia i heť pišov,
Straždat' mene pokynuvšy naviky.

Bez nahliadu, u vidčaji strašnim
Ja deň i nič metajusia v nestiami,
I, rozumom pokynuti mojim,
Slova i mysli brodiat' manivciamy.

Ja ž prysiahav, znesylenyj ukraj,
Ščo pekla morok — najsvitlišyj raj.

148

O, jak liubov zařmaryla mij zir,
Ščo vykryvlia i javyšča, i reči!
Čy zrymu rič faľšuje hluzd starečyj,
Volajučy očam mojim «ne vir»!

Jak harne te, ščo do vpodoby oku, —
Čomu veś svit zapevniuje, ščo ni?
A dijsno — ni, to vyznat' slid meni:
Liubovnyj zir ne dobača poroku.

Ščo dijaty? Nezriačyj pohliad mij
Ošukujuť liubovnych sliz potoky.

Otak buva slipym i sonce, doky
Zachovane u chmari doščovij.

Liubove chytra, šleš meni poludu,
Ščob za sližmy ja ne rozhlediv brudu.

149

Ja ne liubliu tebe? Žorstoka ty!
Koly b čuttia moji uže zhorily,
Čy b mih z toboju ja na sebe jty,
Z tvojich bijnyč metať na sebe strily?

Čy z vorohom tvojim družyt' ja smiv,
Liubyv toho, na koho maješ oko?
Jak ty do mene vyjavliala hniv,
Čy ja sebe ne byčuvav žorstoko?

Čy je v meni hordynia, ščo vziala b
U tebe službu virnu — za obrazu?
Tvojich porokiv ja sluchnianyj rab,
Na vse hotov z očej tvojich nakazu.

Nenavyd', liuba, — smak piznav ja tvij:
Ty liubyš zriacych, ja ž davno slipyj.

150

Chto, kvolij, syl tobi vdilyv takych,
Ščo polonyť ľudski sercia zmohla ty?
Moji ty oči zmušuješ brechaty,
Ščo svitlyj deň — zatmarenyj dlia nych.

Čomu tak do lycia tobi poroky,
Ščo navit' včynenyj toboju hrich
Meni česnotoju zdajeťsia, doky
Tebe ne vypravda v očach mojich?

Čomu — tym krašča ty v mojemu virši,
Čym bilšyj hrich znachodžu ja v tobi?
Chaj ja liubliu nenavysne jurbi,
Ta česti ne ujmaj meni, jak inši.

Do hrišnyci roste liubov moja —
Tym vartyj bilšoji liubovi ja.

151

Kochannia june — to j ne zna sumlinnia,
Choč, pevna rič, vono liubovi plid.
Tož vad mojich tobi čipať ne slid, —
Ce tvij porok u mene vris korinniam.

Bo zradyš ty — bezčestiu viddaju
Ja duch šliachetnyj na dohodu ploti.
I dušu vmyť oskvernenu moju
Kupaje ploť v hrichovnomu boloti.

Vid imeni tvoho, tvojich pryvab
Ta ploť tremtyť i cilyťsia na zdobyč.
Vona za šťastia maje, nače rab,
Za tebe staty i skonaty obič.

Po sovisti, povir, moja ty liubo,
Liubovju zvu ciu borofbu i zhubu.

152

Ja kryvoprysiahaju vže davno,
Ale i ty zlamala kliatvu dviči:
Ty i meni brechniu hovoryš v viči,
I česť podružniu topčeš u bahno.

Ta za podvijnu zradu i naruhu
Ja dokoriať tobi ne maju prav,
Bo j sam ne peršu, može, i ne druhu,
I sotu vže prysiahu ja zlamav.

Ja prysiahavsia u tvojj česnoti,
U virnosti j pravdyvosti kolyś.
Ja vlasni oči zaslipyv, ščob proty
Pohańblenoji istyny kliastyś.

Hlumyvs ja z pravdy, kliavsia proty neji,
Svoji usta spohanyvsy brechneju.

153

Zasnuv Amur, trymavšy smoloskypa;
Odna z divčat Diänynych todi
Vziala vohoń, ščo z ruk Amura vypav,
Ta j pohasyła nyškom u vodi.

Vohnem liubovnym u dolyni haju
Nagriloš raptom zymne džerelo
I vid neduh boliaščym pomahaje,
Bo dyvnyj čar naviky zbrehlo.

Tu holovešku zapalyvšy znovu
Z očeј mojeјi myloјi, chlopja
Hrudeј moјich torknulosa. V dibrovu
Chodyv kupatysia daremno ja.

Bo kupil ta zcilia moјi neduhy,
V jakij božok vohniu dobuv udruhe.

154

Božok kochannia zadrimav kolyś,
Poklavšy obič smoloskypa svoho,
A nimfy, te pomityvšy, znialyś
I potajky nablyzylyś do nioho.

Odna iz nych schopyla toј vohoń,
Jakyј serciam spryčyniuvav znemohu,
I, v zymnyј strumiń kynuvšy joho,
Tym obezzbrojila neždano boha.

Vohnem nagrivyšysia, voda todi
Kochanciam rany hoјila hlyboki.
I ja ne raz kupavś u tij vodi,
Ščob serciu vtračenyј vernuty spokij.

Liubovnyј plomiń vodu pidihriv,
Voda ž ne ostudyla počuttiv.